

చతుర్థ కిరణము

గురుమంత్ర రహస్యము

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురురేవ మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః ॥

తా॥ గురువు బ్రహ్మ, గురువు విష్ణువు, గురుడే మహేశ్వరుడు, గురువు సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ. అట్టిగురువునకు నమస్కారము.

అష్టవిధ గురువులు

1. బోధక గురువు :- శబ్దార్థం మాత్రము బోధించువాడు.
2. వేదక గురువు :- వేదాంత శబ్దజ్ఞానము మాత్రమే బోధించువాడు.
తత్త్వమసి వాక్యశబ్దార్థమును మాత్రమే బోధించును.
3. నిషిద్ధగురువు :- వశ్యం, ఆకర్షణ, మంత్రోపదేశమును బోధించి లౌకిక సుఖదుఃఖముల ననుభవింపజేయువాడు. ఈతడు ముముక్షువులకు పనికిరాడు.
4. కామ్యక గురువు :- ఇహ పర కామ్య కర్మల బోధించి కర్మకాండను తెలుపువాడు.
5. సూచక గురువు :- శాస్త్రములయొక్క అంతరార్థమును బోధించి ఆత్మావలోకనమునకు సూచనలు తెలుపువాడు.
6. వాచక గురువు :- శారీరక, మీమాంస శాస్త్రములయందు మాత్రమే అనుష్ఠింపజేయువాడు.

7. కారణ గురుడు :- శివజీవైక్యముల లక్షార్థములు బోధించి జీవ బ్రహ్మైక్యము యొక్క అనుభూతియగు “అహం బ్రహ్మాస్మి” స్థితిని తెలుపువాడు.

8. విహిత గురువు :- సాక్షాత్పరబ్రహ్మ స్వరూపుడు. సర్వసందేహముల నివృత్తిని కలుగజేసి ఆత్మసాక్షాత్కార దివ్యజ్ఞానానుభూతిని పొందింప జేయువాడు.

కారణ గురువునకు విహిత గురువునకు బేధములేదు.

“ధరణీలోపల నారారు తత్త్వములకు

అవ్వలైయుండు తత్త్వంబు ఎవ్వడెరుగు

శివుడు గురురూపమునవచ్చి చెప్పకున్న

నవ్యతరభోగి శ్రీ సదానందయోగి” అన్నారు.

తా|| ఆరుఆర్థ ముష్టైఆరు తత్త్వములకు ఆవలయున్న తత్త్వమును మానవమాత్రుడు ఎవ్వడును ఎరుగలేడు. సద్గురువైన బ్రహ్మమగు శివుడే కారణ గురురూపమునవచ్చి తెలుపవలసినదే గానీ ఇతరులు తెలుపలేరు.

36 తత్త్వముల వివరణము తెలుసుకొందము.

పంచీకరణరీతిగా :-

1. పృథ్వీ పంచకము :- వాక్, పాణి, పాద, గుహ్యము, పాయువు ఇవి కర్మేంద్రియాలు.

2. జల పంచకము :- శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములు ఇవి విషయములు. జ్ఞానేంద్రియాలకు తెలియబడునవి.

3. అగ్ని పంచకము :- శ్రోత్ర, త్వక్, చక్షు, జిహ్వ, ప్రాణము ఇవి జ్ఞానేంద్రియాలు.

4. వాయు పంచకము :- వ్యాస, ఉదాస, సమాస, ప్రాణ, అపానములు ఇవి ప్రాణవాయువు.

5. ఆకాశ పంచకము :- జ్ఞాత, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారము. ఇవి అంతఃకరణములు.

ఇప్పటికి $5 \times 5 = 25$ తత్త్వములు.

పంచతన్మాత్రాలు :- శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములు, $25 + 5 = 30$ సాత్విక, రాజస, తామసాహంకార తత్త్వత్రయము. $30 + 3 = 33$ మహాతత్త్వము ఒకటి 34, అవ్యక్త తత్త్వము ఒకటి 35. పిమ్మట శబల బ్రహ్మము 36, ఆవల శుద్ధబ్రహ్మము. శివస్వరూపంబైన శుద్ధబ్రహ్మమే సద్గురుడు. ఆ సద్గురు స్వరూపమే కారణ గురువై ఉపదేశించును, అని అర్థమగును.

మనలో పరిశీలింతము :- నా గురువు శ్రీ వేదాంతం లక్ష్మణార్జునులు, వారి గురువు యాదాటి నరహరిశాస్త్రిగారు, వారి గురువు లక్ష్మణయోగి, వారి గురువు శ్రీనివాసులు, వారికి గురువు నారాయణయతీశ్వరులు ఇంత వరకు మాత్రమే మనకు తెలిసిన గురుపరంపర. తర్వాత వారికి గురువుండాలి. ఆ తదుపరి వారికి గురువు ఉండియేతీరవలెను. ఆ తర్వాతకూడా మరి యొకరు, గనుక ఇది అనవస్థా దోషమందురు. ఇది ఎక్కడికి నమాప్తమగును. ఇట్లు పరిశీలించిచూడగా చివరికి సచ్చిదానందస్వరూపంబగు బ్రహ్మముకడ నిలుచును. ఇది సద్గురు స్వరూపము. ఈ సద్గురుడైన శివుడు కారణ గురుడే పాధియుక్తుడై బోధించాలి.

...

సద్గురువు - కారణగురువు

మొదట గురుమంత్రమునకు అర్థము తెలుసుకొందము.

శ్లో॥ గుకారశ్చగుణాతీతో రూపాతీతో రుకారకః ।

గురురూపవిహీనత్వాత్ గురురిత్యభిధీయతే ॥

తా॥ గుణాతీతముగనుక “గు” అనియు, రూపాతీతముగనుక “రు” అనియు “గురు” అనగా గుణాతీత రూపాతీతమునకు ‘గురు’ అని అర్థము.

శ్లో॥ గుకారశ్చ అంధకారశ్చ, రుకారశ్చ తన్నిరోధకృత్ ।

అంధకార వినాశిత్వాత్ గురురిత్యభిధీయతే ॥

తా॥ ‘గు’ యనగా అంధకారమగు అవిద్యయనియు ఆ చీకటిని పోగొట్టువాడు గనుక ‘రు’ అనియు గురు శబ్దమునకు నిర్వచనమును తెలిపియున్నారు. గురుశబ్దలక్ష్యార్థము బ్రహ్మమే యని అర్థమేర్పడుచున్నది.

గృణాతి ఉపదిశది గాయత్రికాదికం గురుః గృ శబ్దే గాయత్రి మొదలగు మంత్రముల ఉపదేశించువాడని గురు శబ్దమునకు ఉత్పత్త్యర్థము.

ఇప్పుడు కారణ గురుపరమైన మొదటి సోపాన అర్థవివరణము.

గురు-బ్రహ్మ. బ్రహ్మదేవుడు సృష్టికర్త. నన్ను బ్రహ్మదేవుడు మానవునిగ సృష్టించెను. నేనొక మనిషిని, స్థూలశరీరమే నేను. ఇదే నాది. కొంతకాల ముండి ఆయువు ముగియగానే చస్తాను. కర్మఫలముచే తిరిగి పుట్టగలను. అని అజ్ఞానబద్ధుడవైన నన్ను చేరదీసి బ్రహ్మోపదేశముచేసి నాయనా! ఈ శరీరము పుట్టకముందు నీకు లేదు. రేపు గిట్టిన తర్వాత యుండదు. ఇది

అనాత్మ. ఈ అనాత్మయైన శరీరము లేక దేహము నీవుకాదు. 'శీర్షత ఇతి శరీరః' శిథిలమైపోవునది శరీరము, 'దహ్యత ఇతి దేహః' బ్రతికియున్నపుడు చింతాగ్నిచేతను, చచ్చిన పిమ్మట చింతాగ్నిచేతను దహించబడునది దేహము. ఇది నీవుకాదు. అన్నముతో పుట్టి, అన్నముతో పెరిగి అన్నముతో చచ్చునది మట్టిలోపుట్టి మట్టిలో పెరిగి మట్టిలోకలసి మట్టిపాలైపోవును. మట్టియొక్క మౌళిక స్వరూపమే అన్నము. ఈ మట్టి వికార పరిణామమైన స్థూలశరీరము నీవుకాదు. దేహాంతర్గతంగా దేదీప్యమానముగా ప్రకాశించు ఆత్మవే నీవని బోధించి నన్ను ఆత్మస్వరూపునిగా సృష్టిచేసిన నా కారణ గురుదేవుడే బ్రహ్మ.

గురువు విష్ణువు :- విష్ణుదేవుడు నాకు సూక్ష్మశరీరమునిచ్చి నా యోగ్యతకు తగిన వృత్తిద్వారా నా శరీరమును పోషించి రక్షించునట్టి కర్త అయిన ఈయన రక్షణ శాశ్వతముగా మృత్యువాత పడకుండునట్లు రక్షించలేదు.

నా కారణ గురుదేవుడు :- నాయనా! సూక్ష్మశరీరముకూడా నీవుగాదు. నా మనస్సును హంసమీద స్వారీచేయించి అమనస్కయోగము సిద్ధింపజేసి నా సూక్ష్మశరీరమును యమునికి చిక్కనీయకుండా బ్రహ్మైక్యమును పొందించి తిరిగి జన్మలేని అమృత తత్త్వమును పొందింపజేసి శాశ్వత రక్షణ కలుగజేసి రక్షించిన నా గురుదేవుడే విష్ణువు. గురుడే మహేశ్వరుడు.

రుద్రుడు :- లయకర్తయైన రుద్రుడు అహంకార మమకార యుక్త అజ్ఞానమనెడి కారణ దేహమునిచ్చి మనోనిర్మిత నామరూప జగత్తునే సత్యమని నమ్మించి మృత్యువు వాతపడవేసి లయము చేయువాడు. కానీ ఈయనచేయు లయము సంపూర్ణముగాదు. తిరిగి జన్మించకుండా లయము జేయ నశక్తుడు.

నా కారణగురుడైన మహేశ్వరుడో :- జన్మ పరంపరలకు మూలమైన

కారణశరీరమును అహంకార బీజమును జ్ఞానాగ్నిచేత దహింపజేసి తిరిగి పుట్టుకలేని శాశ్వతలయము జేసిన నా గురుడే మహేశ్వరుడు.

గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ :- పరబ్రహ్మనాకు భ్రాంతిజ్ఞానయుక్త ఎఱుకను తెలివిని మహాకారణమును ఇచ్చియుండెను. నిరంతరము బహిర్ముఖ వృత్తులతో అనాత్మనే దర్శించుచూ బద్ధుడనైయున్న నన్ను నాయనా! ఈ మహాకారణమనెడి ఎఱుకయును నీ నిజరూపముగాదు. ఈ తెలివిని అంతర్ముఖమును చేయించిన నీ ఆత్మలో లీనమైపోవును. ఇది చిదాభాసయే. ఇదికూడా అనాత్మయే. చైతన్య ప్రతిబింబమేగానీ నిజబింబముగాదని బోధించి స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ, మహాకారణములు అనాత్మ నీవు ఆత్మస్వరూపు డని ఆత్మజ్ఞానమును ప్రసాదించిన నా గురుడేవుడే. ప్రత్యక్షముగానున్న పరబ్రహ్మ లేక పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః అట్టి ప్రత్యక్షమైన నా గురుడేవునకు నమస్కారము.

వృష్టి - జీవుడు :- ఈ జీవుని దేహూపాధిస్థిత ప్రత్యగాత్మయైన సద్గురుస్వరూప పరమైన ద్వితీయ సోపానమున గురుమంత్ర రహస్యార్థము.

ఉదాహరణము :- కట్టెలకొట్టునదేది? గొడ్డలి. గొడ్డలి కట్టెల కొట్ట గలదా? అని ప్రశ్నించిన సమాధానమురాదు. గొడ్డలి జడము. జడములు స్వయముగా పనిచేయజాలవు. ఇది ఒక సాధనము. చైతన్యవంతుడైన మానవుడు గొడ్డలిని సాధనముగా తీసుకొని కట్టెల కొట్టును. అనినచో సరిపోవును. అటులనే తొలివేయునది ఉలి, పలకలుగా కోయునది అంపము. నునుపుగా చేయునది తోపడా, ఇవియన్నియు సాధనములేయని గుర్తుంచుకొన వలయును.

జీవునిలో సంకల్పించునదేది? మనస్సు.

మనస్సు సంకల్పించగలదా?

చం॥ మనసు జడంబు దృశ్యమణుమాత్రమసన్నియతావితర్యమున్
 జనన వినాశయుక్తమును సంశయరూపము దీనియున్కిచే ।
 తను సుఖ చిత్రకాశమయతందగు నీకుఁగళంకమేమిచ
 క్కని శశిశృంగ దోషములు గల్గునె సూర్యునికెన్నఁడేనియున్ ॥

- సీతారామాంజనేయ సంవాదము. 3 ఆశ్వా. 69 పద్యము.

తా॥ శాస్త్రములు సంకల్పించునది మనస్సనియు బోధించినవి. మరి యొకవైపు మనసు జడమని తెలిపినవి. సమస్వయమెట్లు? అందులకె గురువులద్వారా ఎఱుంగవలయును బ్రహ్మవిద్య. మన చదువులు పనికిరావు.

“చదువులలో మర్మమెల్ల చదివితీ తండ్రీ” అన్నాడు ప్రహ్లాదుడు. ఇదియే గురుమర్మము.

బ్రహ్మదేవుని అంశ మనస్సు. సంకల్ప సృష్టిచేయుసాధనము. సాధనము లు లేక పనిముట్లు జడములే. జీవునిలో సద్గురు స్వరూపంబైన ప్రత్యగాత్మ చైతన్యము మనస్సును సాధనముగా తీసికొని సంకల్ప సృష్టిచేయును. నిశ్చయించునది బోధించునది బుద్ధి, ఇదియు జడమే. ప్రత్యగాత్మ బుద్ధిని సాధనముగా తీసికొని నిశ్చయించును, బోధించును.

అభిమానించునది అహంకారము. ఇదియు జడమే. ప్రత్యగాత్మ అహం కారమును కరణముగా తీసికొని నాది నేనని అభిమానించును.

గ్రహించి జ్ఞాపకము చేసుకొనునది చిత్తము. ఇదికూడా జడమే కనుక, ప్రత్యగాత్మ చైతన్యము, చిత్తమును పనిముట్టుగా తీసికొని మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారవృత్తుల గ్రహించి జ్ఞాపకము చేయుచున్నది. మనస్సు, బుద్ధి, అహంకార చిత్తములు నాలుగు సాధనములే. మరి సంకల్ప సృష్టి నిశ్చయము అభిమానించుట జ్ఞాపక గ్రహణములు చేసిన కర్త ఎవరు? సద్గురు స్వరూప

మైన ప్రత్యగాత్మయని తెలియవలయును.

ఉ॥ ఎవ్వనిచే జనించు జగమెవ్వనిలోపలనుండు లీనమై
యెవ్వనియందుడిందుఁ బరమేశ్వరుఁడెవ్వఁడు మూలకారణం
బెవ్వఁడనాదిమధ్యలయుడెవ్వఁడు సర్వముఁదానయైనవాఁ
డెవ్వఁడు వాని నాత్మభవు నీశ్వరు నే శరణంబు వేడెదన్ ॥

క॥ ఒకపరి జగముల వెలినిడి
యొకపరి లోపలికిఁ గొనుచు నుభయముఁదానై ।
సకలార్థ సాక్షియగు న
య్యకలంకుని నాత్మమూలు నర్థిఁదలంతున్॥

క॥ లోకంబులు లోకేశులు
లోచస్తులుఁ దొగినతుదినలోకంబగు పెం ।
జీఁకటి కవ్వల నెవ్వం
డేకాకృతి వెలుఁగు నతని నే సేవింతున్ ॥

క॥ యోగాన్ని దగ్ధ కర్ములు
యోగీశ్వరు లేమహిత్ము నొండెఱుఁగక స ।
ద్యోగ విభావిత మనముల
భాగుగ వీక్షింతు రట్టి పరము భుజింతున్ ॥

భాగవతము అష్టమస్కంధము గజేంద్రమోక్షణ కథా ఘట్టమున సర్వము విదితమగును.

సమష్టి :- ఈశ్వరుడు, ఈశ్వరునిదేహము ప్రపంచము ఈశ్వర దేహోపాధిస్థిత పరమాత్మ చైతన్యంబగు సద్గురుస్వరూప తృతీయ సోపాన గురుమంత్ర రహస్యమును తెలుసుకొందము.

ప్రపంచమునగల స్థావర జంగమ సకలప్రాణుల సృష్టించినవాడు బ్రహ్మదేవుడు. సమష్టి మనస్సే బ్రహ్మదేవుడు. మనస్సు జడమైనట్లు బ్రహ్మ కూడా జడమేగనుక సద్గురు స్వరూపమైన పరమాత్మ చైతన్యము. బ్రహ్మదేవుని సాధనముగా తీసుకొని జగత్తును సృజించెను.

అటులనే సమష్టి బుద్ధియైన విష్ణువును కరణముగా తీసికొని జగత్తును పోషించును.

తద్విధముగానే సమష్టి అహంకారమైన రుద్రుని పనిముట్టుగా తీసికొని జగమును లయముజేయును. ఈ ముగ్గురు మూర్తులు జడములే.

“ముగ్గురు మూర్తులు ఝూటా మూలమునెఱుగుట బాట

చదువు శాస్త్రములు ఝూటా సద్గతి నెఱుగుట బాట”

అన్నారు బ్రహ్మముగారు.

ఈ విధముగా తత్త్వములకు రహస్యార్థమును సాధించాలి.

సమష్టి ఎఱుకయగు పరబ్రహ్మమును సాధనముగా తీసికొని బ్రహ్మ, విష్ణు, రుద్రుల వృత్తుల గ్రహించి జ్ఞాపకము చేయుచున్నాడు.

ఇట్లు పరమాత్మయగు సద్గురుడే సృష్టి, స్థితి, సంహార తిరోధాన కర్త యగుచున్నాడు.

ప్రత్యగాత్మ, పరమాత్మల ఏకత్వస్వరూపంబను బ్రహ్మము సద్గురువు. ఇకబ్రహ్మముయొక్క అంతస్తునుండి గురుమంత్ర రహస్యమును గ్రహింతము.

జీవునిలో మనస్సు ఈశ్వరునిలో బ్రహ్మ, ఈ రెండు ఒకటే ఈ ఒకటే యన్నప్పుడది అహంకారతత్త్వమని పేరు.

బ్రహ్మము అహంకార తత్త్వమును సాధనముగా గైకొని ఈశ్వర జగత్తు

నందు బ్రహ్మదేవుడై సృష్టించి జీవునియందు మనస్సై సంకల్పసృష్టి చేయుచున్నది.

బుద్ధి, విష్ణువు ఒకటే. అపుడది మహత్తత్వమని పేరు. మహత్తత్వమును కరణముగా దీసికొని ఈశ్వర జగమున విష్ణువై జీవ జగమున బుద్ధియై పోషించును, రక్షించును. అహంకారము రుద్రుడు ఒకటే అన్నపుడది అవ్యక్త తత్వమని పేరు.

సద్గురు స్వరూప బ్రహ్మము అవ్యక్త తత్వమును కరణముగా తీసికొని ఈశ్వర జగమును రుద్రుడై జీవజగమును అహంకారమై లయముజేయును.

ఎఱుక లేక చిత్తము, పరబ్రహ్మ రెండునొకటే అన్నపుడది శబల బ్రహ్మము. దీనిని సాధనముగా గైకొని ఈశ్వర జగమున పరబ్రహ్మమై, బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వర వృత్తులను గ్రహించి జ్ఞాపకము జేయుచుండును.

జీవునందు :- మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము, చిత్తము.

ఈశ్వరునందు :- బ్రహ్మ, విష్ణువు, రుద్రుడు, పరబ్రహ్మము.

బ్రహ్మమునందు :- అహంకారతత్వం, మహాత్తత్వం, అవ్యక్త తత్వం, శబలబ్రహ్మము.

ఈ 12 ప్రత్యగాత్మ, పరమాత్మ, బ్రహ్మములకు సాధనములు.

ఆత్మ అకర్తఅయినను, సూదంటురాయి సన్నిధిన జడములైన సూదులు చలించినట్లు ఆత్మచైతన్య ప్రభావమున ఆయా కరణములు తమ పనుల చేయుచుండును.

జీవుల కర్మానుసారముగా చైతన్యశక్తి కర్తృత్వముల జరుగుచుండునని తత్త్వదృష్టికి గోచరమగును. సృష్టి, స్థితి, లయ, తిరోధాన అనుగ్రహకర్త సద్గురుడైన శివస్వరూపుడగు బ్రహ్మమని గురుమంత్ర రహస్యార్థమును కారణగురుడు ప్రియశిష్యులకు బోధించెను.

ఓం. తత్. సత్.

మనస్సు దాని ప్రభావము

శ్లో॥ మన ఏవ మనుష్యాణాం కారణం బంధమోక్షయోః ।

బంధాయ విషయాసక్తం ముక్త్యైవం నిర్విషం మనః ॥

(అమృత బిందూపనిషత్)

తా॥ మానవులను బంధములో పడవేయునదియు, మోక్ష సామ్రాజ్యాన్ని ప్రాప్తింపజేయునదియు మనస్సే.

శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములనెడి విషయసుఖాసక్త మనస్సు జీవుని జనన మరణ సంసారబంధములో పడవేయును. నిర్విషయాసక్త మనస్సు జీవుని విముక్తిజేయునని అర్థము.

అసత్, జడ, దుఃఖ స్వరూపిని ప్రకృతి సహజలక్షణములు. సత్, చిత్, ఆనందము, పరమాత్మ ఇవి ఆత్మ సహజలక్షణములు.

ఒక దృష్టాంతము :- ఒక కుండలో వేపనూనె యున్నది. మరియొక కుండలో తేనె (మధువు) యున్నది. ఒక పుడకను వేపనూనెలో ముంచి చప్పరించినచో అది చేదుగానుండును. ఏలయన దాని సహజగుణము చేదు. అటలనే తేనెలోముంచి చప్పరించినచో అది మధురము. దాని సహజగుణము తీపి.

మన మనస్సును ప్రకృతిలో ముంచిన అది దుఃఖమును, అశాంతినే కలుగజేయును. మన అంతఃకరణమనెడి మనస్సును బహిర్ముఖ వృత్తితో అనాత్మయందుంచినచో శాంతి, సుఖము ఎట్లు లభించును? అంతర్ముఖ వృత్తితో ఆత్మయందు లయింపజేసిన, బ్రహ్మనందము లభించి శాంతిని పొందగలము.

మనస్సుయొక్క స్వరూపమును దానిస్వభావమును బాగుగా గుర్తింజి
ఆ మనోచక్రమునకు బ్రేకులువేసి స్వాధీనము చేసుకొన్నవారే మనోరాజ్యము
ను గెల్చినవారే స్వారాజ్య సింహాసనాసీనులు.

మనోరాజ్యమును గెల్చుటయే స్వారాజ్యము.

మనఃప్రభావమెంత జటిలమైనదో గమనింతము.

పసిబాలునికి తన తల్లివడియే మహదానందము. రెండేండ్ల ప్రాయము
వచ్చిన తర్వాత వాని ఆనందదేవత తోటిబాలుర ఆటలయందున్నది. వాడికి
ఆకలి దప్పికలుగూడ ఉండవు. 5 సంవత్సరములుకాగా తండ్రి పాఠశాల
యందు చేర్చెను. వాని ఆనందదేవత విద్యాభ్యాసమునందు జేరి అందరికంటే
బాగానేర్పాలియని 22 ఏండ్లకు పట్టభద్రుడైయుండ వాని ఆనందదేవతకు
అంతరాయముగల్గి దుఃఖముగలిగెను.

ఎందుకనగా? ఉద్యోగములేదు, తండ్రి ఎట్లో కష్టపడి ఇంజనీరు
ఉద్యోగము సమకూర్చెను. వానికి ఆనందంబయ్యె, గానీ యవ్వనమున
వివాహము కానందున వాని ఆనందదేవతకు అశాంతి కల్గెను. మాతా
పితరులు చక్కని అమ్మాయిని వివాహముచేసిరి. ఆ దంపతులు హైదరా
బాదులో చేరి ఉద్యోగము చేయుచుండిరి. వారి ఆనందమునకు మేరలేదు.
గానీ సంతానములేనందున ఆనందమునకు కొంతగలిగి దుఃఖ మేర్పడెను.
ఎన్నో వ్రతములు, నోములు, ముడుపులు, క్షేత్రసందర్శనములు చేసిన
భాగ్యమునకు 7వ సంవత్సరమున ఆతని ధర్మపత్ని గుమ్మడిపండులాంటి
కుమారుని కన్నది. ఇక వారికేమి తక్కువ, ఆనందముగానుండిరి.

ఒకరోజు ఆ ఇల్లాలు తన 3 మాసముల పిల్లవాన్ని లాలిలోపెట్టి
నిద్రబుచ్చి, సమీపములోనున్న మంచినీటికొళాయికి బిందెతీసుకొని
పోయినది. ఆ సమయాన వారియింటికి కరెంటు ప్రమాదము సంభవించి

గృహము మంటలతో నిండియుండుటచూచి ఆ యిల్లాలు బిందెను పారవైచి అయ్యో నాబిడ్డ, నానోములపంట, మా వంశోద్ధారకుడు లోపల లాలిలో నున్నాడు, రక్షించుడు రక్షించుడని గుండెలు బాదుకొంటువచ్చి కుమారుని రక్షించుకొనుటకై ద్వారము గుండా లోపలికి పోసాగినది. కానీ అగ్నిజ్వాలలు బుస్సున ఆమె ముఖమును ఆవరించుటచే పోలేక బయటపడ్డది. ఇంతలో ఒక మిత్రుడు ఇంజనీరునకు ఫోనుచేసి మంటలలో మీ కుమారుడు చిక్కుకున్నాడని తెలుపగా ఆతడు మోటారుపైకిలుమీద హుటాహుటిగా వచ్చి పురుషుడుగాన ఒకద్వారముదాటి రెండవద్వారము వద్దకు పోగా ఒక దూలము విరిగి ఆతని తలమీదపడ్డది. తన ప్రాణము పోవునంత దుస్థితి గలుగగా ఎట్లో తప్పించుకొని బయటపడినాడు. గృహములో ధన, కనక, వస్తువులతోపాటు పసిబిడ్డ కూడా కాలిపోయినాడు. ఎంతభయంకర విషాద ఘటము.

అప్పుడు ధర్మదేవత వారిముందునిలచి ఓ దంపతులారా! సర్వము దగ్ధమైన, లేకలేక కలిగిన మీ వంశోద్ధారకుడైన నోములపంట అయిన మీ కుమారుని ఏల రక్షించుకోలేక పోయిరి? ధన, కనక వస్తువాహనములకంటే ఆ బిడ్డ ఎక్కువకదా! అటువంటివాడిని కూడా సాహసించి రక్షించుకోలేక పోయిరికదా! ఆ బిడ్డకంటే మీ ప్రాణమే ఎక్కువయ్యెనుగదా? అని ప్రశ్నించెను. అందుకు వారేమి సమాధానమివ్వజాలరైరి.

మహాజనులారా! ప్రపంచమున ప్రాణముకంటే గొప్పది విలువ అయినది మరియొకటికలదా? లేదని చెప్పకతప్పదు. కానీ, దానికంటే ఎక్కువైనది విలువైనది మరియొక్కటన్నది. అదియే మనస్సు. ఆ మనస్సునకు భరించరాని బాధగలిగితే విలువైన ప్రాణాన్నికూడా తృణప్రాయముగా పోగొట్టు కొనువారిని చూచుచున్నాముగదా! మనోచక్రభ్రమణ వేగమునకు తట్టుకొన

లేక ఆత్మహత్యలు గావించుకొనుచున్నారు. మనస్సంకల్ప భావతరంగములు సెకెందునకు 18 వేలసార్లు పరిభ్రమించునని నేటి విజ్ఞానశాస్త్రవేత్తలుగూడా తెలుపుచున్నారు. అట్టి మనశ్చక్రమును యోగమార్గముచే ఒక్కక్షణము ఆపగల్గిన విశ్వరహస్యము తెలియగలదని పెద్దలు తెలియజేసినారు. అట్టి మనస్సును తనస్వాధీనములో యుంచుకొన్న మహాత్ములు తత్త్వజ్ఞులు.

లైట్లు బ్రేకులులేని బండిలో ప్రయాణించిన గమ్యము చేరగలమా? అట్లే ఆత్మజ్ఞాన దీపముగలిగి మనోచక్రమునకు బ్రేకులు వేసుకొని పయనించి నచో గమ్యమును సుఖముగా చేరగలము.

“ఆత్మానం రథినం విద్ధి శరీరం రథమేవ చ” (కరోపనిషత్)

శరీరమే రథము, జీవుడగు ఆత్మయే రథికుడు.

పరమ ప్రియమైనది ఆత్మ

ఉదాహరణమునకు ఒక కథ:-

ఒక గ్రామమున ఒక హరిదాసు గ్రామాలలో హరికథా కాలక్షేపములు చేసి, వచ్చిన కొద్దిపాటి ధనముతో భార్య ఇద్దరు పిల్లలతో జీవయాత్ర సలుపు చుండెను. ఒకనాడు పట్టణమున దేవాలయములో ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు గారికి తన పేదతనము విన్నవించుకొని ఆలయములో కథలు సాగించుచుండ దైవము అనుకూలించుటచే తట్టకాసులే దినము వందరూపాయలకుపైగా వచ్చుచుండెను. బాగా కథలు చెప్పుచున్నాడని పట్టణములో తనపేరు వ్యాప్తికాగా, శ్రోతలు వేలసంఖ్యలో వచ్చుచుండిరి. ఆతనిపని రొట్టెవిరిగి నేతిలో పడ్డట్లుండెను. 40 రోజులు గడచిన తర్వాత సీతారాముల కళ్యాణ మన్నపేరుతో భక్తాదులు వస్త్రాలు, సంభావనలు దండిగా నమర్పించగా అమితానందముతో ఆ నగరవాసులతో వీడ్కోలుగావింపబడి గ్రామము చేరుకొని భార్యతో “ఇక మనము ఈ గ్రామమున ఉండకూడదు. లోకము అసూయాగ్రస్తమైనది. మనము మంచిబట్టలు కట్టి తిరుగుచుండగా ఓర్వలేరు. పట్నముచేరుకుంటే బాగుండును. అక్కడ ఎవరి బ్రతుకు వారిది.” అని యోచించి ధనము, బట్టలుమూట కట్టుకొని భార్యబిడ్డల తీసుకొనిపోవు చుండ దారిలో నొకయేరు దాటవలసి వచ్చెను, మూట నెత్తినపెట్టుకొని బిడ్డల నిద్దరిని భుజములమీద ఎక్కించుకొని భార్యను చేతబట్టుకొని ఏటిలో దిగి నెమ్మదిగా పోవుచుండగా నీళ్ళు నడుముదాటి గొంతుకాడికివచ్చి నోటిలో పడసాగగా మీద భారముండుటచే ఆత్మరక్షణకై పిల్లలను ఏటిలో పడవేసి భార్యాభర్తలు లక్షణముగానుంటే తిరిగి సంతానము కనవచ్చునని భావించి పోవుచుండగా

ముక్కులలోనీళ్ళుపడి కండ్లుకూడా మునుగుటచే తన్ను రక్షించుటకై తన భార్యనుకూడా విడిచిపెట్టి ధనమున్నచో మరియొక భార్యను సంపాదించుకో వచ్చునని భావించి నెత్తినయున్న మూటను గట్టిగా పట్టుకొని పోవుచుండ, పూర్తిగా మునిగిపోవు సమయ మాసన్నముకాగా నెత్తిననున్న మూటనుకూడా పారవేసి ఊపిరియున్న ఉప్పు అమ్ముకొని జీవించవచ్చునని తలపోయుచు నడువగా నీళ్ళు నెమ్మదిగా తగ్గగా తాను రక్షింపబడెను. అనురాగవతియైన అర్ధాంగికంటే, వంశోద్ధారకులైన పిల్లలకంటే జగత్తునకు మూలమైన ధనము కంటే తన ఆత్మయైన తానే అత్యంత ప్రియాతి ప్రియమైన వాడని ఈ దృష్టాంతము తెలుపుచున్నది. తనకంటె ప్రియమైనది ఏదియు జగమునలేదు.

ఆత్మ అత్యంత ప్రియమైనది.

ఓ మానవుడా! నీ ఆత్మయందు నీ దివ్యత్వమునందు స్థితి గలిగి యుండుము. ఇతరులను నిందించువారి, దూషించువారి అజ్ఞానమును జూచి జాలినొందుము. నేను అల్పుడను, పతితుడను అని ఎన్నడును భావింపకుము, నీ దివ్యాత్మరూపమును అనుభవించుము. తక్కినదంత యును అంధకారము, అజ్ఞానము.

-శ్రీ స్వామి రామతీర్థ

తారాశశాంక తనయుడు - బుధుని కథ

అత్రిమహాముని అనుసూయాదేవులకు ఒక పుత్రుడు. ఆ పిల్లవాని పేరు చంద్రుడు. అత్రిముని తన కుమారుని బాల్యమునందే గురుకుల వాసమున విద్యార్థిగా చేర్పించదలచి దేవతల గురువైన బృహస్పతి ఆశ్రమమున, బృహస్పతి గురుపత్ని తారాదేవుల కప్పగించి, నేటినుండి నా బాలునకు గురుదంపతులే తల్లిదండ్రులు, విద్యాబుద్ధులు గరపి పెంచి పెద్ద జేయవలసిన బాధ్యత తమదేయని ఆ బాలుని గురుకులమున చేర్చిపోయెను.

గురుపత్నియైన తారాదేవికూడా పుత్రవాత్సల్యముతో ఆ చంద్రుని పెంచి పెద్దచేసినది. చంద్రునికి యుక్తవయస్సు రాగానే తారాచంద్రులు ఏకమై ఒక కుమారుని కన్నది తారాదేవి. ఆ చిన్నవాడే బుధుడు. ఈ కథ పురాణములందున్నది. ఈ కథ లౌకిక దృష్టితో చూచిన అసహ్యముగాను పరిహాసపాత్రముగాను, సమాజమున నీతిబాహ్యముగా, గురుద్రోహులు నుగా, పశుతుల్యులనుగా చేయునంతటి విమర్శనలకు గురియగునుగదా? ఈ కథకు “తారాశశాంక” విజయమనికూడా గంభీరమైన బిరుదమున్నది.

ఇట్లెందుకు రచించిరో తెలియకున్నది. ఇందొక ఆధ్యాత్మిక రహస్యమున్నది.

విచారితము :-

అత్రి - త్రి = యనగా త్రిగుణములు. అత్రి యనగా త్రిగుణరహితుడని అర్థము. త్రిగుణాతీత స్థితియందున్న బ్రహ్మవేత్తయే అత్రిమహాముని. ఈతని భార్య అనసూయ అనగా అసూయలేనిది యని అర్థము. శుద్ధసాత్విక ప్రకృతి దేవీ, ఈ పుణ్యదంపతులకు ఉదయించినవాడే చంద్రుడు.

“చంద్రమా మనసో జాతః” అనియున్నది. మనస్సనే ఈ బాలచంద్రుని తారా బృహస్పతుల విద్యార్థిగా వారి ఆశ్రమమున అత్రి చేర్చెను.

‘బృహస్పతి యనగా బృంహతి, వర్ధయతీతి బృహస్పతిః’ దేవతల గురువు. మనలో కంఠదేశంబగు కైవల్యస్థానస్థిత ఉదానవాయువగు ప్రత్యగాత్మయే గురువు. సుషుప్తియందు ఇంద్రియముల ఇంద్రియాధిదేవతల తన సన్నిధి యందుంచుకొని వృద్ధిజేసి జాగ్రదవస్థయందు వాటి యధా స్థానములందు నియమించినవాడు. ఆత్మకు వేదాంత పరిభాషయందు గురువనియున్నది. జ్ఞానస్వరూపమైన గురువు. గురువులసన్నిధియందుండు గురుపత్నియగు జ్ఞానబోధయే తార. తరతీతి తారః తృతరణప్లవనయోః అనగా జీవుని తరింపజేయునది, గురుబోధయేతార, గురువు, పరా, పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరీ, వాక్కులచే తాము పూర్వము అనుభవించిన బ్రహ్మానంద మును ఉత్తర రూపమున శిష్యులకు ఆ అనుభూతిని కలిగించు బోధయే తారాదేవి.

స్థాన విచారరీతిగా మనస్సుయొక్క స్థానము ఆకాశస్థానమగు శ్రోత్రేంద్రియము. మనస్సే చంద్రుడు.

గురుబోధయనెడి తారాదేవితో మనస్సనే చంద్రుడు కలియగానే తత్త్వ జ్ఞానమనే బుధుడు జన్మించెను. ఆత్మజ్ఞానమను పుత్రుడు ఉదయించెనని భావము.

ఈవిధముగా నెగిటివీలోయున్న కథలను ఆర్యదర్పణమనెడు మన హృదయమునందు పాజిటీవ్లో చూచిన అన్వయము కాగలదు.

.....

ధృవోపాఖ్యాన రహస్యము

ఉత్తానపాదుడను రాజునకు ఇద్దరు భార్యలు. సునీతి పెద్దభార్య, సురుచి చిన్నభార్య. సునీతి కొడుకు ధృవుడు, సురుచి కుమారుడు ఉత్తముడు. ఒకదినం ఉత్తముడు తన తండ్రి తొడమీద కూర్చొనియున్న సమయమునకు ధృవకుమారుడు తండ్రియొద్దకుపోయి తమ్ముడు తన తండ్రి అంకసీమను అలంకరించి యుండుటగాంచి తానుకూడా మరియొక తనతండ్రి తొడమీద కూర్చొనియుండెను. ఆ సమయమున సురుచివచ్చి ధృవుడు తన తండ్రి తొడమీద తన కొమారునికి సమానముగా కూర్చొనియుండుట గాంచి ఓరీ! ధృవా! నీ తండ్రిగారి అంకసీమ నధిష్టించుటకు నా గర్భవాసమున జన్మించిన వానికే అధికారముగానీ, ఆ దౌర్భాగ్యురాలి కడుపున పుట్టిన నీకు అధికారములేదని ధృవుని చేయిబట్టి క్రిందికి లాగినది. మహారాజు సురుచికి దాసుడైనందున ఏమియు మందలింపజాలక యూరకుండెను. ధృవుడు ఆ అవమానమును భరింపజాలక తన పినతల్లి చేసిన అవమానమును తల్లికి తెలిపి, అమ్మా, ఆశీర్వదించుము. నేను అడవికి పోయి, భగవంతునిగూర్చి తపమాచరించి దేవుని మెప్పించి వరములపొంది నాతండ్రి అంకసీమను అధిష్టించెదనని తల్లిచేత ఆశీర్వాదమును పొంది కాననమున కేగెను. అడవిలో నారదమహర్షి ఎదురై, బాలకా ఈ మహారణ్యమునకేల వచ్చితివని ప్రశ్నింపగా ఆ ధృవకుమారుడు జరిగిన వృత్తాంతమును తన అభీష్టము తెలుపగా, ఆ చిన్నవాని దృఢసంకల్పమునకు ఆనందించి, నాయనా! జగద్రక్షకుడైన శ్రీమన్నారాయణుని ప్రసన్నుని గావించు దివ్యమంత్రమును ఉపదేశింతును. దానిని భక్తిశ్రద్ధలతో తపమాచరింపుము, నీ అభీష్టము నెరవేరునని “ఓం నమోనారాయణాయ” యని అష్టాక్షరీ మహామంత్రోప దేశముచేసి వెడలిపోయెను. అంతనా ధృవకుమారుడు

ఘోరమైన తపస్సుచేయగా, వైకుంఠవాసుడైన దివ్యమంగళ స్వరూపుడగు నారాయణ మూర్తి ప్రత్యక్షమై నాయనా! ధృవా! నీ తపస్సునకు మెచ్చితి ఏమి కావలయునో కోరుకొనుము అనగా! ధృవుడు ఆ దివ్యమూర్తినిచూచి బ్రహ్మానంద పరవశుడై, స్వామీ! నీ దివ్యసందర్శ భాగ్యముచాలు. నాకే కోర్కెలు వద్దు అనెను. శ్రీమన్నారాయణమూర్తి! నాయనా! నీవొక సంకల్ప సిద్ధికి వచ్చి తపమాచరించితివి. ఆ కొఱతమిగిలి యుండును గాన నీవు నీ తండ్రి రాజ్యమును పరిపాలించి, ప్రారబ్ధము ముగియగానే అనన్య సామాన్యంబగు, ధృపవదంబు కైవల్యసామ్రాజ్య మొసంగెదనని ఆశీర్వదించి అంతర్ధానమయ్యెను. ధృవకుమారుని రాకను ఉత్తానపాదుడు, మంగళ వాయిద్యములతో ఎదురేగి, ధృవకుమారుని తోడ్కొనివచ్చి తన రాజ్యమునకు పట్టాభిషిక్తుని గావించి ఆనందించెను. ధృవుడు బహుకాలము రాజ్యమేలి ధృవ పదంబలంకరించెనని పురాణమునందుండుట సర్వజన విదితము.

ఉత్తాన = మీదికి ఎత్తబడిన, పాదః = పాదము ఉత్తానపాదః = మీదికి ఎత్తబడిన పాదముగలవాడని అర్థమగును. ప్రపంచమున మానవులు దైవ శబ్ద ప్రయోగము చేయునపుడు అంతావానిదయ అని చేతులు పైకి చూపుట పరిపాటి.

ఆరోహణమున ఒక క్రమమును తెలుసుకొందము భూమి, ఆమీద జలము, ఆపైన అగ్ని, దానికీ ఊర్ధ్వమున వాయువు, ఆమీద ఆకాశము, ఆపైన పంచతన్మాత్రలు, వాటిమీద అహంకారతత్త్వము, దాని కూర్ధ్వమున మహత్తత్త్వము, ఆమీద అవ్యక్తతత్త్వము, ఆ పిమ్మట శబలబ్రహ్మము, ఆమీద శుద్ధబ్రహ్మమగు దేవుడు. సచ్చిదానంద స్వరూపము దైవాంశము అయిన జీవుడు, తన నిజస్వరూపమంపైన ఆనందాను భూతిని పొందుటకు సహ జముగా కాంక్షకలిగి యుండును. ఇదియే మీదికి ఎత్తబడిన పాదము కలిగి యుండుట.

తన నిజస్వరూపాన్ని మఱచి, అవిద్యావశుడై, దేహాత్మభావనగల జీవుడే ఉత్తానపాడుడు. ఇతని భార్యలు సునీతి, సురుచి పాత్రధారుల నామములందే ఆధ్యాత్మిక తత్త్వము గర్భితమైయుండునటుల నామకరణములు జేసిన వేదవ్యాసభగవానుని గంభీర హృదయమును గుర్రెఱుంగుట సామాన్యమా! జీవుడు - మహారుచిగల సురుచియను చిన్నభార్య - అనగా ప్రకృతికి, వశుడై, బద్ధానురాగుడై యుండుట. ఈమెకు, అవిద్యయనికూడా పేరు. ఈ అవిద్య గర్భమున జన్మించిన పుత్రుడు ఉత్తముడు.

“తమస్తజ్ఞానజం విద్ధి, మోహనం సర్వదేహినాం ।

ప్రమాదాలస్య నిద్రాభిస్తన్ని బద్ధాతి భారత ” ॥ గీతావాణి.

తమోగుణ స్వరూపిణియైన అవిద్యకు చిక్కిన జీవుడు మోహింపబడి బంధించబడినాడు. ఇట్టి తమోగుణ స్వరూపిణియగు - సురుచికి కలిగిన వాడు, ఉత్త తమోగుణుడే గనుక ఉత్తముడాయను. సురుచికి దాసుడైన జీవుడు, ఉత్తముని అంకసీమనిడుకొని యుండుట విశేషముగాదు.

పెద్దభార్య సునీతి. మంచినీతిగలది. సునీతి నీతి దైవ స్వరూపము. శుద్ధసాత్విక ప్రకృతి మాయ లేక విద్యయని వేదాంత శాస్త్రములందున్నది. ఈ మాయ కుమారుడు ధృవుడు అనగా శాశ్వతానంద స్వరూపము ధృవుడు. ఈ ధృవుడు తండ్రి తొడమీద కూర్చున్న, రాజు దృష్టి పెద్దభార్యవైపు తిరిగినచో తన ఆటలు సాగవని తలంచి సురుచి ధృవుని అవమానించుట, ధృవ కుమారుడు తల్లి ఆశీర్వాదబలముచేతను జ్ఞానదాతయగు నారదమహర్షి ఆశీర్వాదముల ప్రభావముచే, శ్రీ మహావిష్ణువు కృపచే రాజ్యమేలి ధృవ పదంబలంకరించుట.

ఉత్తానపాదునికి జ్ఞానోదయమై తన అజ్ఞానమును తొలగించుకొని తన స్వరూపమును పొంది ఆనందించుట. ఈ కథా వస్తువుద్వారా, అవిద్యా వశులైన జీవులకు జ్ఞానోదయము కల్గించు నుద్దేశ్యముతో అధ్యారోపము చేసినాడు వేదవ్యాసులు.

అంధానుకరణ

ఒకానొక కాలమున ఒక రాజ్యమును పాలించు రాజు రాణియుండు అధిక ప్రేమగలవాడైయుండును. ఆ రాణిగారికి అత్యంత ప్రేమ పాత్రయగు తమ ఇంటి చాకలి అమ్మాయి. ఒక దినము చాకలి అమ్మాయికి తన ఇంటిలో ఏదో దుఃఖ ఘట్టము సంభవించగా, ఆ అమ్మాయి తల్లివంటి రాణిగారికి తెలుపుటకై వచ్చి దుఃఖము కంఠమును పట్టుకొనుటచే చెప్పలేక వెక్కి వెక్కి ఏడ్వసాగెను. ఆ చాకలియందలి ప్రేమచే రాణిగూడా ఏడ్వసాగెను. ఆ తరుణమున రాజుగారు అంతఃపురము ప్రవేశించి తన ప్రియమైన రాణి ఏడ్చుచుండుట గాంచి ఆమె దుఃఖమును చూడజాలక రాజుకూడా ఏడ్వ నారంభించెను. అట్టి సమయమున రాజుగారితో అత్యవసరమైన రాచ కార్యముండుటచే మంత్రిగారు అంతఃపురమునకు రాగా రాజు, రాణి, చాకలి ఏడ్చుటగాంచి ఏమి సంభవించినదోయని సానుభూతిగా మంత్రిగారును ఏడ్వసాగిరి. అత్యవసర కార్యనిమిత్తమై, కలెక్టరుగారు మంత్రిగారిని చూడ అంతఃపురమునకు రాగా, తనపై అధికారులు దుఃఖించుట గాంచి తాను కూడా సానుభూతిని తెలుపుటకై ఏడ్వసాగెను. ఒక ముఖ్యమైన విషయమును కలెక్టరుగారికి తెలుపుటకై తహశీలుదారుగారు మేడమీదికిపోయెను. తనపై అధికారులంతా రాజు రాణి వరకు దుఃఖించుటగాంచి వారుకూడా ఏడ్చిరి. ఇంతలో రెడ్డి, కరణముగారు తాహశీలుదారుతో అత్యవసరపని కలిగి వారిని కలుసుకొనుటకై మేడమీదికిపోగా అందఱు ఏడ్చుటచూచి వారును సానుభూతిగా నేడ్చిరి. బంట్రాతులు రెడ్డి కరణముగారి కొరకు, వారందరు ఏడ్చుటచూచి వీరుగూడా ఏడ్చిరి. ఇట్లందరు దుఃఖించుట గాంచినవారంతా అంతఃపురము ముంగిట విషయమెఱుగకయే ఏడ్చుచుండిరి. ఆ సమయానికి ఆ పట్టణమునకు

ఒక క్రొత్త స్వామీజీ వచ్చి మీరు దుఃఖించు కారణమేమని ఒక్కొక్కరిని అడుగగా, ఏమో మాకు తెలియదు మా ముందుండువారు ఏడ్చుచుండ మేమును ఏడ్చుచుంటిమని తెలుపిరి. ఆ స్వామి వరుసగా మీ దుఃఖకారణ మేమియని అందరిని అడుగుచూ పోగా చివరికి చాకలి అమ్మాయిమీద దుఃఖకారణకేసు నిలిచినది. స్వామీజీగారు! అమ్మాయి నీకు కల్గినకష్టమేమి దుఃఖానికి కారణము తెలుపుము, నీ నుండి వరుసగా ఇంతమంది ఏడ్చుటకు కారణమైనది తెలుపుమమ్మా, నీ దుఃఖమును తీర్చగలను అని స్వామి అడుగగా, ఆ చాకలి అమ్మాయి స్వామీ! రాత్రి మా గాడిద చనిపోయినది. ఆ వార్తను తల్లివంటి రాణీగారికి తెలుపుటకై వచ్చితిని. కానీ! దుఃఖము కుత్తుక బట్టుటచే చెప్పజాలక ఏడ్చితిని అని చెప్పెను. కారణము తెలియక, విచారించక, అంధానుకరణము చేయుట గుడ్డిగా ప్రవర్తింపరాదని మనము తెలుసుకొనవలయును. అంధాను కరణముగాదు. అణ్ణేషణ కావాలి. అప్పుడే యదార్థజ్ఞానము కలుగ గలదని ఈ కథా వస్తువు ద్వారా తెలుసుకొంటిమి.

తనువు తానుగాదు తనువులన్నిటనుండు

ఆత్మతాను తానే యఖిలమునకు ।

నాత్యయగును దాని నరయలేరజ్ఞాలు

స్వామి నీతిగీత శాంతిదూత ॥

.....

పూర్వ పుణ్యము సద్విమూట

ఒక గ్రామమున ఆధ్యాత్మిక కుటుంబముండెను. ఆ దంపతులకు ఒకే పుత్రిక సుమతీ యను పేరుగలది. ఆ కుటుంబమున ప్రతిదినము గీతాపారాయణము భాగవతాది సద్గ్రంథ పఠనము, సత్సంగము అతిథి సత్కారము యధాశక్తి జరుగుచుండెను. అమ్మాయి చక్కగా చదువుకున్నది సుద్రూపి, యుక్తవయస్సు వచ్చినది. ఆ గ్రామమునగల ఒక భాగ్యవంతుల అబ్బాయి అమ్మాయిని చూచి ఆ పిల్లను వివాహము చేయుడని తన తల్లిదండ్రులకు తెలుపెను. ఏకైక పుత్రుడు గాన వాడి ఇష్టము మేరకు కానుకలు కట్టముల నాశింపక ఆ అమ్మాయిని వివాహము జేసిరి. అమ్మాయి అత్తవారింటికి పోయెను. అబ్బాయి తన తండ్రి 30 మైళ్ళ దూరమున గల ఒక పట్టణమునందు పెద్ద వ్యాపారము చేయుటచే ప్రతిదినము ఉదయమున 8 గంటలకు అన్నియు దినచర్యల తీర్చుకొని కారులో పట్నమునకు పోయి వ్యాపారముల చేసుకొని రాత్రి 10 గంటలకు గ్రామము చేరెడువారు. ఇది వారి దినచర్య. అత్తగారు, ఏమి ఎఱుగనిది. అతిథి సత్కారముగానీ, గీతా పఠనముగానీ, సద్గ్రంథ పరిశీలనముగానీ లేక ఇల్లే ఇల తీర్థము, వాకిలే వైకుంఠము, కడుపే కైలాసముగా భావించు స్వభావము గలది.

కోడలు బాల్యమాదిగా, బీదకుటుంబము. అయినా సద్విచారణము పఠనము పెద్దల రావించి అతిథిసత్కారముల సంప్రదాయములతో సూక్ష్మ శరీరము సంస్కారయుతమై యుండెను. 3 సంవత్సరములు కాలచక్రమున తిరిగిపోయెను. ఆ అమ్మాయికి స్థూలశరీరమునకు కావలసిన సకల షుద్ధసోపేత పదార్థములు తినను ఉన్నవి కాని భావశరీరమైన సూక్ష్మశరీరము నకు ఆహారములేమిచే శరీరము శుష్కించినది. కుమారుడు తల్లితో అమ్మా

నీ కోడలు ఎందుకు ఇలా చిక్కిపోతున్నది? అని అడిగెడువాడు. తల్లి, ఏమో నాయనా మన ఇంటిలో ఏమితక్కువ ఎందుకో నాకర్థము కాలేదు అనుచుండెను. ఒకరోజు మధ్యాహ్నము ఒక శత వృద్ధుడు ఆకలిబాధతో నకనకలాడుచూ ఆ భాగ్యవంతుల ఇంటిముంగిట నిలచి అమ్మా భిక్షాందేహి మాతా ఆకలి యగుచున్నదని హీనస్వరముతో సంబోధించెను. అత్తమ్మ ఏదో ప్రొద్దుపోవుటకు గోధుమపిండితో బియ్యపు గింజల ఆకారములో ఏమిటో చేయుచుండి ఏమి పలుకలేదు. ఆ ముదుసలి ఆమ్మా పిడికెడు కబళము పెట్టుడు తల్లీ అని మరల దీనముగానడిగెను. ఇంటిలోనుండి ఏ సమాధానము రాలేదు. కోడలు వాకిటి ముంగిట దీన వదనములో నిలచెను. అమ్మా కాస్త అన్నము పెట్టుతల్లీ ఆకలి దహించి వేయుచున్నది అనెను. తాతయ్యా మా ఇంటిలో అన్నము అయిపోయినది అనెను. అంత నా భిక్షువు, మీరేమి తిన్నారు తల్లీ అనెను. ఆ అమ్మాయి సద్దినీ తిన్నాము తాతయ్యా అనెను. ఈ మటలన్నియు అత్తగారు ఇంటిలో నుండి వినుచున్నది కోపముతో. ఆసద్ది అయినా కొంచెము పెట్టమ్మా అన్నాడు. సద్దికూడా అయిపోయినది తాతయ్యా అన్నది. అటులైన మీరు రేపు ఏమి తింటారమ్మా అన్నాడు తాతయ్య. రేపు ఆకులు అలుములు తింటాము తాతయ్యా అన్నది ఆ కోడలు కన్నులనిండా నీరు పెట్టుకొని. ఇరుగు పొరుగు వారంతా వీరి సంభాషణమును వినుటగాంచి, అత్తగారికి ఆగ్రహమువచ్చి ఇంటిలోనికి రావే, మీ మామ, నీ భర్తరాగానే నీపని చెబుతాను. లక్షణముగా పిండివంటలు తిని సద్దితిన్నామనియు అయిపోయిందనియు రేపు ఆకులు అలుములు తింటామనియు అందరు వినుచుండ మన కుటుంబమర్యాదల మంట గలుపుచూ వాకిటి ముంగిట వాగుచున్నావా? అని లోనికి తీసుకొని పోయెను.

రాత్రికి తండ్రి కుమారుడురాగా అత్తగారు జరిగిన కథను పూసగ్రుచ్చి

నట్లు నివేదించినది, మామగారు కొంత శాంతహృదయముగలవాడగుటచే కోడలునుచేరదీసి ఏమిటమ్మా నీ అభిప్రాయము. ఇట్లెందుకు అన్నావు. నీ బాధ ఏమిటో నిర్భయముగా తెలుపుమమ్మా మా ఇంట దీపము పెట్టవచ్చిన కోడలివిగదా! మా గృహలక్ష్మివిగదమ్మా! చెప్పుతల్లీయని వాత్సల్య హృదయముతో అడుగగా, ఆ అమ్మాయి కండ్లనీరుపెట్టుకొని గద్గద స్వరముతో మీతో ఎదురుమాట్లాడుటకు క్షమించుడు. మీ గృహమునకు వచ్చి 3 సంవత్సరములైనది కదా! ఒకరోజైన అతిథిసత్కారముగానీ, పెద్దల ఆహ్వానించుటగానీ, దైవసంబంధ వాక్యములుగానీ, గీతా పారాయణముగానీ, సత్కథకాలక్షేపముగానీ జరిగినదా? తండ్రీ, కొడుకూ ఉదయం కారులోపోవడం వ్యాపారం చేయడం రాత్రి 10 గంటలకు రావడం ఇంతేగదా తమ దినచర్య, గతజన్మలో తాముచేసిన దానధర్మాది పుణ్యకార్యములజేసి భగవంతుని ఆరాధించిన పుణ్యభాగ్యముచేత దేవుడు ఈ జన్మమున మనకు అనంతమైన సంపద నిచ్చినాడు భగవంతుడు.

శ్లో॥ ప్రాప్య పుణ్యకృతాన్ లోకా నుషిత్యా శాశ్వతీ స్సమాః ।

శుచీనాం శ్రీ మతాం గేహే యోగభ్రష్టోభిజాయతే ॥

శ్లో॥ అథవా యోగినామేవ కులే భవతి ధీమతామ్ ।

ఏతద్ధి దుర్లభతరం లోకే జన్మయదీ దృశం ॥ గీత 6 అ॥ 41, 42

తా॥ శ్రద్ధయుండి యోగపద్ధతి తెలియనివారు ఏవేవో పద్ధతుల నవలంబించి ఇదే యోగసిద్ధి మార్గమని తమకు తెలిసిన మార్గమని దిరుగు వారందరు యోగభ్రష్టులు అయినను, ఇట్టివారు పుణ్యలోకములందు చాలా కాలము నివసించి పిదప నిష్కల్మషులైన శ్రీమంతుల గృహమున పుట్టును. లేదా జ్ఞానవంతులైన యోగుల వంశమునందు పుట్టుచున్నారు. లోకము నందిట్టి జన్మదొరకుటకూడా బహు దుర్లభము, అని భగవద్వాణి.

ఇది గతజన్మ ఫలము గనుక సద్ది అన్నాను. మనము అనుభవించు చున్న సంపద సద్దిగదా? ఈ జన్మలో ఏమిచేసుకొనలేదు. సద్దిముగియగానే ఏ పుణ్యార్థన కార్యక్రమములు ఇప్పుడు మనము చేయని దోషమున, రేపు అనగా మరు జన్మమున పశు పక్ష్యాదుల జన్మలెత్తిన, మనము తినవలసినది ఆకులు, అలుములేగదా! అన్న అభిప్రాయముతో రేపు ఏమి తింటారమ్మా అన్న ఆ అభ్యాగతియైన విష్ణుదేవునికి సమాధానమిచ్చితిని, తప్పైన క్షమించు డని కోడలు తెలుపగా, ఆ కుటుంబమునకు కనువిప్పుగలిగి మరుదినము నుండియే తమ ఇంట అతిథి సత్కారసేవ, గీతా పారాయణము, పూరాణ పఠన శ్రవణము, పెద్దలరావించి సత్కరించుట, దేవగురు కార్యముల నిర్వహించుట, దీనులకు, దుఃఖితులకు, శరణార్థులకు వికలాంగులకు కావలయు దాన ధర్మాది కార్యముల నిర్వహిస్తూ తమ విద్యుక్త ధర్మముల శ్రద్ధగా జరుపుకొనుచూ ఆధ్యాత్మిక కుటుంబముగా విలసిల్లినది.

అహంకారము

ఒక దృష్టాంతము :-

ఒక గ్రామమున శివాలయముండెను. ధర్మకర్త శివునికి నిత్యాభిషేక కైంకర్యమునకై ఒక పూజారిని నియమించియుండిరి. పూజారి ఒక దినం ఆలయమునందున్న బావిలోని జలమును బిందెతోచేదుకొని అభిషేకించ దలచగా ఆ నీరు దుర్వాసనవచ్చుటచే మరియొక బావిజలమును తెచ్చి ఆ పూట శివున్ని అభిషేకించి పూజనలిపి, ధర్మకర్తగారి గృహమునకుపోయి ధర్మకర్తగారితో ఆలయమునందలి బావినీరు దుర్వాసనగాయున్నవి శుభ్రము చేయించుడని తెలుపగా ఆ ధర్మకర్తగారు ఇద్దరు పనివాండ్లను తీసుకొనిపోయి బావియందలి నీరంతటిని తోడిపోయించి, పూజారిగారూ! రేపటి నుండి బావిలో పరిశుద్ధజలమూరగలదని చెప్పిపోయెను. మరుదినం పూజారిగారు బిందెతోనీళ్ళు చేదగా తిరిగి వాసన వచ్చుచుండెను. మళ్ళీ ధర్మకర్తగారికి తెలుపగా మరుదినముగూడా పనివాండ్లచే నీరుతోడి పోయించెను. 3వ రోజుకూడా పూజారి నీటిని తీసుకొనగా దుర్గంధముగానుండ వేరేబావి నీరుతెచ్చి ఆనాడు శివపూజనుచేసి, ధర్మకర్తగారికి తెలుపగా ఆయన యొచ్చించి నలుగురిని పనివాండ్లను పిలిచి నీరంతయు తోడిపోయించి పూడునుకూడా తీసివేయించగా ఆపూడులో ఒక చచ్చిన కుక్క పడి యుండినది. చచ్చినకుక్క పూటిలోయుండ పైన నీరు తోడించిన మాత్రమున జలము శుభ్రమగునా?

అటులనే మానవుని హృదయమనెడి బావిలో అహంకారమనెడి చచ్చిన కుక్కయున్నయెడల హృదయమందు ఊరుజలము పరమశివునికి అభిషేక మునకు తగునా! కనుక అహంకారమనెడి కుక్కను బయట పారవేసి

నచో పవిత్రజలము శివునిపూజకు ప్రీతిపాత్రమగునని ఈ కథద్వారా మనము తెలుసుకొనవలయును.

అహం = నేను, మమ = నాది, నేను అను రెండక్షరములు ముందుంచు కొని చేయు ప్రతికార్యము, పలుకు ప్రతివాక్యము అహంకారముతో మిశ్రమై యుండును. ఈ అహం, మమలే జీవుని సంసారచక్రమున బంధించునవి. నాహం = న మమ, ఈ భావన కలిగియున్నచో భగవంతునికి ప్రీతి పాత్రులమై ధన్యుల కాగలము.

ఇంద్రియములు - స్వభావము

“ఇంద్రియగణములు గుఱ్ఱముల్ ప్రగ్గములు మనము”

అని భాగవతము.

“ఇంద్రియాణి హయన్యాహః” అని కఠోపనిషత్.

ఇంద్రియాలు విషయోన్ముఖములు. ఎప్పుడూ, శబ్ద, స్పర్శ, రూప, రస, గంధములనెడి విషయములవైపు పరుగిడునట్టి గుఱ్ఱములు అని అర్థము. జన్మాంతరములుగా ప్రకృతి విషయాలనుభవించి తృప్తిపడదలచునవి బహిర్ముఖముగా ఇవి తృప్తిపడుటగాని వీటిని తృప్తి పరసవలయుననెడి భావనగానీ ప్రమాదము. ఇవి తృప్తిపడుట అసంభవము.

యయాతియను ఒక మహారాజు బహుకాలము జీవించి భౌతిక విషయభోగముల ననుభవించి వృద్ధుడాయెను. గానీ ఇంద్రియాలు నిర్వీర్యములై శిథిలమైనను ఆతనికి అనుభవించవలయునను వాంఛతీరలేదు. ఒకరోజు తన కుమారుల కూర్చుండబెట్టుకొని తనయులారా! నాకు వృద్ధత్వము వచ్చినది అనుభవించుటకు అశక్తుడనైతిని గాని, విషయవాంఛ తీరకున్నది. కనుక మీలో ఎవ్వరైన మీ యవ్వనమును నాకు త్యాగశీలురై దానముజేసి నావృద్ధత్వమును ఎవరు స్వీకరింతురో వారికే నా రాజ్యసింహాసనము నధిష్టించజేయుదునని తెలిపెను. గానీ ఎవ్వరును అందులకు అంగీకరించరైరి. ఆ రాజుగారి చిన్నభార్య శర్మిష్ఠ, ఆమెగర్భమున జన్మించిన ఉత్తమ సంస్కారజీవి పూర్వాదను అబ్బాయి తన తండ్రిని ఆనందింపజేయడమే పుత్రుని కర్తవ్యమని భావించి తండ్రిగారికి తన యవ్వనము నొసంగి తాను వృద్ధత్వమును స్వీకరించెను. తర్వాత ఆ మహారాజు చిరకాలము భౌతిక భోగలాలసముల సుఖియించి వృద్ధుడయ్యెను. ఇంద్రియాలు

సమసిపోయినవి. కానీ విషయవాంఛ తీరలేదు. పూర్వజన్మ సంస్కారముచే ఆతనికి జ్ఞానోదయమై ఇట్లు తలపోసెను. ఛీ ఇంద్రియములు తృప్తిపడునవి కావు, వీటిని తృప్తిపఱుప దలచుట అవివేకమని భావించి వైరాగ్యయుక్తుడై వానప్రస్థమగు తురీయాశ్రమమున తపమాచరించి ముక్తుడయ్యెనని పురాణ ములందున్నది.

మరియొక అంశము :- శ్రీరామచంద్రుని బాణాహతికి హతుడై బ్రహ్మ వంశమున ఉద్భవించి సకలవేదముల క్షుణ్ణముగా తెలిసినవాడును, ప్రతి దినము కోటిలింగార్చన చేయువాడును, సర్వశక్తి సంపన్నుడును, అయిన రావణబ్రహ్మ, భూమిమీదపడి ప్రాణోత్క్రమణ సమయమున కన్నులు మూసుకొని తారకమంత్రరాజమగు శ్రీరామమంత్రమును ధ్యానించు సమయమున సకల దేవతలు గగనవీధినుండి తిలకించుచు, ఇట్లనిరి. ఓయీ రావణా! నీవు సర్వవేదపారంగతుడవు, అజేయమైన శక్తి సంపన్నుడవై, అష్టదిక్పాలకులను, ముల్లోకములను గజగజ లాడించిన బహుపరాక్రమ శాలివి, నీ జీవితానుభవమున ఈ చివరి ఘడియలో సారభూతమైన అనుభవ వాక్యమొకటి తెలుపుమని కోరగా! రావణుడు ఓ మహనీయులారా! ఇంద్రియముల జయించుట మహాదుస్తరమని చెప్పెను.

శ్రీరామచంద్రుడు లక్ష్మణునితో :- లక్ష్మణా! రావణబ్రహ్మ సకలవేద వేదాంగ పారంగతుడు, ఆయనవద్దకుపోయి ఏమైన తెలుసుకొనుమని పంపెను. లక్ష్మణస్వామి యువకుడును, రావణునియందు ద్వేషమును వీడని చిత్తవృత్తిగలవాడు, అన్నయాజ్ఞ మీరజాలక పోయి రావణుని శిరస్సు వద్ద నిలుచుకొని రావణా! తమకు తెలిసిన ఉత్తమధర్మములు తెలుపుదని యడుగగా, శ్రీరామనామము నుచ్చరింపుచు పలుకడయ్యెను. లక్ష్మణుడు కొంతతడవుండి తిరిగిపోయెను. లక్ష్మణా! ఏమి తెలుసుకుంటివి యని శ్రీరాముడడుగగా ఆతడేమియు చెప్పలేదనెను. నీ వెక్కడ నిల్చుకొని

అడిగితివి? అని రాముడు ప్రశ్నింప ఆతని శిరస్సువైపు నిలుచుకొని అడిగితి ననెను. తెలియగోరువారు శిష్యుడు, తెలుపువాడు గురువుగదా, ఈసారి మళ్ళీపోయి ఆతని పాదములవద్ద నిలిచి నమస్కరించి వినమ్రుడవై అడుగుము, ఇది ధర్మము, అని తెలుపగా లక్ష్మణుడు అన్నగారి ఆజ్ఞాను సారము అట్లేనమస్కరించి చేతులు జోడించి రావణుని అడిగెను. అప్పుడు రావణబ్రహ్మ కన్నులు తెరిచి, లక్ష్మణునిచూచి లక్ష్మణా! నేనుదేహమును విడుచు చివరి ఘడియలోనున్నాను. సమయములేదు. అయినను నా అనుభవ వాక్యములు తెలిపెదను. వినుము. నేను సకల వేదవేదాంగముల ఎఱిగియు సర్వశక్తిసమన్వితుండనై మంచిపనులు ఎపుడో చెయవచ్చుననెడి తలంపుతో వాటికి వాయిదాలు వేసుకుంటూ, చెడ్డపనులు శీఘ్రముగా చేయుచు ఈ దర్గతి పాలైతిని.

నాయనా! నీవు ఈ లోకమున మంచిపనులకు వాయిదాలు వేయక అతి శీఘ్రముగా నిర్వహించుము. దీనిని మరువకుము. ఇదియే నా సందేశము. అని తెలిపి తనువు చాలించినట్లున్నది. ఈ దివ్యోపదేశమున ఎంతటి పవిత్రమైన భావమున్నదో గమనించాలి.

మరియొక విషయము. వేదవ్యాస భగవానుడు తన ప్రియశిష్యుడైన జైమినిని కూర్చుండబెట్టి కొని ఇంద్రియముల ప్రభావముల తెలుపుచు ఒక శ్లోకమును చెప్పి వ్రాయ మనెను.

ఆ శ్లోకమిది :-

శ్లో॥ మాత్రా శ్వశ్రౌ దుహిత్రావా న వివిక్తాసనే భవేత్ ।

బలవాన్ ఇంద్రియగ్రామో విద్వాంస మపిక్షరతి ॥

తా॥ తల్లిగానీ, అత్తగానీ, కూతురుగానీ, ఏకాంతమున ఉన్నపుడు

వారిప్రక్కన ఆశీనుడు కాకూడదు. ఏలయనగా? ఇంద్రియములు బలవత్తరమైన శక్తిగలవి. మహాపండితులైనను ఆకర్షించి, చలింపజేసి పెడత్రోవ పట్టించి అధోగతి పాలుజేయును.

జైమిని ఈ శ్లోకమును వ్రాయక ఇట్లనెను. గురుదేవా! పామరుల, అజ్ఞానుల ఇంద్రియాలు ఆకర్షింపజేయవచ్చును. గానీ పండితుని, విద్వాంసుని, వేదాంతమున పండితుడన్న జ్ఞానియని అర్థము. ఇట్టి వానిని కూడా ఆకర్షించునన్నారు. నాకు సంశయముగానున్నది. అందువలన వ్రాయ నిష్టముగాకున్నది అనెను. శిష్యునకు సందేహముగలిగినపుడు తీర్పుట గురుధర్మముగదా? యనిన సరే నాయనా ఈపూట మన పాఠము చాలింతము. నన్నొక మహనీయుడు చిరకాలముగా తన ఆశ్రమమునకు ఆహ్వానించు చున్నాడు. ఈ దినము అక్కడికిపోయి రేపు సాయంకాలమునకు తిరిగి వత్తును. మన ఆశ్రమమును, బ్రహ్మచారులగు విద్యార్థుల శ్రద్ధగా గమనిస్తూ యుండుము. అని చెప్పి వ్యాసభగవానుడు వెడలిపోయెను. అనాటి సాయం సమయమున చీకటి పడుచున్నది. వర్షము కురుయుచున్నది. ఆ సమయమున 18 సంవత్సరముల ప్రాయముగల్గిన నవయవ్వన విలాసవతి త్రోలోకసుందరి, మోహన స్వరూపియగు నొక కన్యక వర్షములో తడిసి ఆశ్రమము కాంపొండు ద్వారమున నిలిచి, ఓ స్వామీ! నాది పొరుగుగారు, చీకటిపడినది. వర్షము వస్తున్నది. ఒంటరిదాన్ని ద్వారము తెరవండని అన్నది. జైమినివచ్చి అమ్మాయీ! ఇది ఋషి ఆశ్రమము, ఇందుండువారు శుద్ధ బ్రహ్మచారులు, గురుకులవాస విద్యార్థులు, ఇక్కడికి ఆడవారిప్రవేశము లేదు పొమ్మనెను. అయ్యోస్వామి! ఇది యేమి అన్యాయము, అబలను, వర్షములో అంధకారమున ఎట్లు పోగలను? ఆశ్రమవాసులు దయామయులు ఇంతటి కఠినహృదయమా మీది. “దయగల హృదయమే భగవన్నిలయమని” గోడలమీద వ్రాసుకున్నారే. ఇంత నిర్దాక్షిణ్యముగా

పొమ్మనుట న్యాయమా! అని దీనముగా వేడుకొనగా, సరే అమ్మాయి రమ్మ అని ద్వారముతెరచి ఆశ్రమప్రాంగణమున ఒక చిన్న పర్ణశాలను చూపించి ఈ కుటీరమందు ఈ రాత్రియుండి ప్రొద్దుపొడవకముందే వెళ్ళిపొమ్మనెను. అలాగే స్వామియని ఆ అమ్మాయి కుటీరమున ప్రవేశించి వాకిలి వేసుకొనెను. రాత్రి 9గంటలు కాగా విద్యార్థులందరు భోజనముచేసి తమ విడిదులయందు నిద్రించుటకు వెళ్ళిరి. జైమిని తన మదిలో ఇట్లు తలపోయ నారంభించెను. తడిసిన బట్టలతో, సున్నితమైన వస్త్రము ధరించుటచే ఆ వస్త్రము అమ్మాయి శరీరమునకు అంటుకొని యుండుటచే ఆమె అంగ సౌష్ఠ్యము, వక్షోజములు చక్కగా గోచరించినవి, చూచినవాడు గనుక ఆహా ఆమె ముఖము చంద్రబింబమువలె నున్నది. కమల నేత్రములును, ఇంద్రధనస్సునుబోలు కనుబొమలును, సంపంగి పుష్పములాంటి నాసికమును, బంగారుచ్ఛాయ శరీరమును, జగన్మోహనరూపమును చూచినవాడై, ఆహో! స్త్రీమూర్తి ఇంత అందముగా నుండునా! ప్రపంచమునగల సకల అందములతో బ్రహ్మదేవుడు ఈమెను సృజించినట్లున్నది. అయిన ఆ అమ్మాయిది ఏ గ్రామమో, తల్లితండ్రులెవరో అడుగకపోతిగదా అయిన నాకెందుకు బ్రహ్మచారినిగదా ఎవరైన నాకేమి అనుకొని ద్వారమునందు కూర్చుండెను. తిరిగి తన మనస్సులో ఇట్లాలోచింపదొడంగెను. అడిగి తెలుసుకొనుటలో తప్పేమున్నది. మరియొక పర్యాయము ఆమె అతిలోక సౌందర్యమును చూచినట్లగును గదాయని తలపోసుకొని, అయిన నా కెందుకు అని కండ్లు మూసుకొని ధ్యానమందు నిలిచెను. గానీ మనశ్చక్రము లోన సంకల్పించు చున్నదేగానీ దైవధ్యానము లగ్నముకాలేదు. చూచిననేమి తప్పు, మాట్లాడి ఆమె ఎవరో ఏమో పాపము, అన్నమైన పెట్టకపోతినిగదా ఏమైననుసరే ఒకసారి ఆ దివ్యసౌందర్యమూర్తి ముఖారవిందమును దర్శించనిదే శాంతి లేదని లేచి ఆ కుటీరముదగ్గరికి పోయి పిలువనుపక్రమింప, ఇంతరాత్రి సమయమున

ఆమెవద్దకుపోయిన, విద్యార్థులెవరైనచూచి రేపు గురువుగారికి తెలిపెదరేమో యని భయపడి వెనుదిరిగి వచ్చి కూర్చుండెను. కాని మనస్సు నిర్మలము గాలేదు. ఒకసారి ఆ మనోజ్ఞునిందరి ముఖమును చూడని జన్మ నిరర్థకమని దృఢనిశ్చయముడై కుటీరము దగ్గరికివచ్చి పిలిచినచో ఆశ్రమవాసులు గుర్తించెదరని తలంచి, అది తాటాకుల పర్ణశాల గనుక రెండాకులువెత్తి గోడమీద నుండి లోనికి దుమికెను. పాపము అమ్మాటి నిండా ముసుగు వేసుకొని భయముతో గడగడవణుకుచు కూర్చొనియుండెను. ఆతడు దుమికినపుడు తన కాలి బొటనవ్రేలు విఠిగి రక్తము కారుచుండెను. కానీ ఆతని లక్ష్మమంతయు ఆమె ముఖమునుచూడ వలెనని తీవ్రేచ్చ యుండుటచే గమనించలేదు. ఆమెను సమీపించి చేతితో మెల్లగా ఆమె ముసుగును తీసి చూడగా! ఆమె నారీకులరత్నమగు స్త్రీ మూర్తికాదు. మరెవ్వరు! గడ్డము, మీనములు విబూధిరేఖలుగలమూర్తి ముఖము, ఎవరాస్వామి? మునికుల సార్వభౌముడగు వేదవ్యాసులు. గురుదేవునికి ప్రదక్షిణచేసి నమస్కరించి క్షమాపణకోరెను.

అప్పుడు వేదవ్యాసభాగవానుడు ఏమి శిష్యా! ఆ శ్లోకమును ఇప్పుడు వ్రాసెదవా? అని అడుగ లెంపలువేసుకొని వ్రాసెదను గురుదేవా! అని

శ్లో॥ మాత్రా, శ్వశ్రా దుహిత్రా వా న వివిక్తాసనే భవేత్ ।

బలవాన్ ఇంద్రియగ్రామో విద్వాంస మపిక్షరతి ॥

కర్షతి కర్షతి అని ముమ్మారు తన రక్తముతో వ్రాసినట్లు పురాణములు తెలుపుచున్నవి.

ఇంద్రియములెంతటి బలవత్తరమైనవో గమనింతుముగాక.

శ్లో॥ ఇంద్రియాణాం హి చరతాం, మన్మనోఽను విధీయతే ।

తదస్య హరతి ప్రజ్ఞాం వాయుర్నావమివామృసి ॥

గీత॥ 2అ॥ 67శ్లో.

నీటియందుండు ఓడను గాలి పెడదారిపట్టించునట్లు ఇంద్రియగతమైన

మనస్సు పురుషుని వివేకమును భ్రష్టము చేయునని అర్థము.

శ్లో॥ రాగద్వేష వియుక్తైస్తు విషయానింద్రియైశ్చరన్ ।

ఆత్మవశ్యైర్విధేయాత్మా ప్రసాదమధిగచ్ఛతి ॥

గీ॥ 2అ॥64శ్లో॥ స్థితప్రజ్ఞ లక్షణము.

ఏ మహాత్ముడు రాగద్వేషరహితమై తనకు స్వాధీనమైయున్న ఇంద్రియములచే విషయముల గురించి సంచరించినను, తనకు స్వాధీనమైన మనస్సుగలవాడు, ప్రసాదమనెడి శాంతిని స్వస్థతను బొందుచున్నాడు. మనోరాజ్యమును గెలుచుటయే “స్వారాజ్యము” మనస్సును ఆజ్ఞాపించు సమర్థతగలవాడే ధన్యుడు, ఇతడే జీవన్ముక్తుడు, స్థితప్రజ్ఞుడు.

స్వారాజ్యమను శీర్షికను మున్ముందు వివరించుకొందము.

ఒక దృష్టాంతము :-

ఒక పట్టణమున తత్త్వజ్ఞునియైన గొప్ప శ్రీమంతుడు స్టీమర్ వ్యాపారము చేయువాడు తన ఆఫీసులో యుండు 4 ఫోన్లతో మాట్లాడుచుండెను. టెలిగ్రాం పీవన్ ఒక టెలిగ్రాంను తెచ్చి యజమానికిచ్చెను. అందులో “జపాన్ నుండి బయలుదేరిన తమ స్టీమర్ తుఫానులో చిక్కుకొని మునిగి పోయినది” అని ఉన్నది. దాన్ని చదువుకొని తలఎత్తి తనదృష్టిని ఆకాశము వైపు మళ్లించి ఒక నిమిషముండి ఆహా! అని టెలిగ్రామ్ ను ప్రక్కనుంచి నిశ్చింతగా ఏమో వ్రాసుకొనుచుండెను. రెండుగంటల తర్వాత టెలిగ్రామ్ పీవన్ తిరిగి మరియొక టెలిగ్రామ్ ను తెచ్చి ఆ షావుకారికిచ్చెను. అందులో “జపాన్ నుండి వచ్చిన మన స్టీమరు లక్షణముగా రేవు పట్టణము చేరినది” అని యున్నది. ఆ యజమాని దాన్ని చదివి తిరిగి ఆకాశమువైపునకు చూచి ఓహో! అని తలయూపి నిశ్చింతగానేమో వ్రాసుకొను చుండుట చూచి ఆ పీవన్ ఆశ్చర్యచకితుడై యజమాన్లా! నాది ఒక విన్నపము అడుగనా! అనగా ఏమో అడుగునాయనా! అన్నాడాయన. స్టీమరుమునిగి

పోయినదన్న వార్తనుచదివి పైకిచూచి ఆహా! అన్నారు, స్త్రీమరు రేవు చేరుచున్నదన్న దాన్ని చదివి పైకిచూచి ఓహో! అన్నారు, పైన ఏమున్నది స్వామి, తమ అభిప్రాయమేమిసార్ అని పీవన్ అడుగగా ఆ స్థితప్రజ్ఞుడైన షావుకారి, అబ్బాయి! నీ సందేహము అదియా! విను, స్త్రీమరు మునిగినదన్న వార్తను చదివి ఏమే మనసా! ఇప్పుడేమంటావు, స్త్రీమరు మునిగినదట మనశక్తికి మించిన నష్టము సంభవించినది అని మనస్సును అడిగినాను. నన్ను స్వాధీనము చేసుకున్న మహాత్ముడవు నీకు ఏమి చెప్పలేను, ఏమీ చేయలేను, అట్లుగానిచో ఈ వార్త తెలియగానే ‘హా’యని హార్ష పైల్వ్యావర్చేసి చంపియుండునని అన్నదిబాబు అందుకే ఆహా అన్నాను.

రెండవసారికూడ ఏమే మనసా మనస్త్రీమరు చల్లగా రేవుచేరుకున్నదట ఇప్పుడేమంటావు అన్నాను. అప్పుడుకూడా నీకు స్వాధీనమై నీ ఆజ్ఞలో మెలగు నీకు ఏమి చెప్పుదును, నిన్నేమి చేయుదును. మరియొకరినైతే అతిహర్షము కలుగజేసి శక్తికిమించిన ఆనందాన్ని కలుగజేసి ‘హా’ అని హార్షఫెయిల్వ్యా ర్తో చంపివేసియుండును అన్నది నాయనా! అని మందహాసముతో చెప్పెను. అది విని ఆ పీవన్ ఆశ్చర్యచకితుడయ్యెను.

ఈ కథావస్తువుద్వారా మనకు ఇంద్రియ మనంబుల స్వరూప స్వభావముల గురైఱంగు యోగ్యత గలిగెను.

“రాజితానంద తారక రాజయోగ పావన సమాధిలేనిచో

పరమ శుష్కతర్క వేదాంతవాద తత్పరులచేత

ఇంద్రియమనంబులు వినిగ్రహింపబడునే.”

అని యున్నది. గమనింతురుగాక.

ఓం. తత్. సత్.

ప్రహ్లాద జనన రహస్యము

హిరణ్యకశిపుడు జంభాసురుని కూతురు లీలావతిని పెండ్లియాడి తర్వాత అద్భుతమైన శక్తులు సంపాదించదలచి, బ్రహ్మనుగూర్చి ఘోర తపమాచరింపదలచి, లీలావతిని అంతఃపురమున నుంచి, మహారణ్యమునకు తపస్సునకై పోయెను. అప్పటికే లీలావతి గర్భవతియైయుండెను. ఇంద్రునికి ఒక సంకల్పము కలిగినది ఏమనగా? హిరణ్యకశిపుడు తపమాచరించు సమయమున కుట్రతో వాడిని సంహరింపవచ్చును. శత్రుశేషములేకుండా చేసుకొని నిర్భయముగా నుండుటకు లీలావతి గర్భంనందు గలవాడు శత్రువేయగును. లీలావతిని చెరబట్టి ఆమెను వధించుటకై తీసుకొని పోవుచుండ మార్గమధ్యమున దేవఋషియైన నారదుడు అడ్డుపడి, ఓయీ ఇంద్రా! స్త్రీహత్యా, శిశుహత్యా పాతకమునకొడికట్టితివా మూర్ఖా, ఆయమ్మ గర్భస్థశిశువు పరమభాగవత శిఖామణియైన విష్ణుభక్తుడు గానీ, నీ గర్భశత్రువుగాదని మందలించి పంపి లీలావతిని తన ఆశ్రమమునకు తీసుకొనిపోయి బిడ్డవలె నామెను సంరక్షించి సకలవేదరహస్యములతో కూడిన భగవంతుని గుణగణవిశేషముల, మహాత్మ్యముల, భక్తిరహస్యముల నిత్యము బోధించువాడు. గర్భస్థశిశువునకు జీవప్రవేశమై ఈశ్వరాజ్ఞచే కల్గిన ప్రజ్ఞలచే అన్నియు శ్రవణముగావించుచుండెను.

తపోభూమియందు హిరణ్యకశిపుడు బ్రహ్మదేవునిగూర్చి పదివేల దివ్యసంవత్సరములు ఉగ్రతపస్సుచేసి బ్రహ్మదేవుని మెప్పించెను. బ్రహ్మ ప్రత్యక్షమై శల్యమాత్రావశిష్టమైయున్న హిరణ్యకశిపుని తన కమండల జలమున ప్రోక్షించి సువర్ణమయ దేహకాంతుని గావించి ఆతడు కోరిన అజేయమైన వరముల నొసంగిపంపెను.

హిరణ్యకశిపుడు అమితానందముతో తిరిగి తన రాజ్యమునకు రాగానే నారదమహర్షి లీలావతిని కుమారసహితముగా అప్పగించి ఆశీర్వదించి పోయెను.

భాగవతమునందు ప్రహ్లాద కథా ఘట్టమున హిరణ్యకశిపునకు విచిత్ర చరిత్రలైన నలుగురు కుమారులు. ప్రహ్లాదుడు, సంహ్లాదుడు, అనుహ్లాదుడు, హ్లాదుడు, శింహికయును నొక కూతురుకూడా కలదు. భాగవతమున నూరు దివ్యసంవత్సరములు హిరణ్యకశిపుడు తపస్సుచేసినట్లు మాత్రమే గ్రంథాంతరమున పదివేల దివ్య సంవత్సరములనియు గలదు గానీ, ఏమైనను అంతరార్థమున పాజిటివ్‌లో సమన్వయమగును గాని బాహ్యార్థమున అన్వయముకాదు.

ఒరకోజు హిరణ్యకశిపుడు ప్రహ్లాదుని తొడమీద కూర్చుండబెట్టుకొని ముద్దాడి కుమారా ప్రహ్లాదా! మీ గురువులు నేర్పిన ఏదైన నొక పద్యమును శ్రవణానందముగా వినుపింపుమనగా, ఆ బాలుడు హరినామ స్మరణ గానముచేసెను. హిరణ్యకశిపుడు మహోగ్రుడై ఓరీ పంచాబ్ధ బాలకా! నా గర్భశత్రువైన ఆ హరినే కీర్తించెదవా? ఛీ! నా కడుపున చెడబుట్టితివని గద్దించి క్రిందికి త్రోసెను.

తర్వాత ఆ బాలుని సంహరింప ఎన్నోవిధముల ప్రయత్నించినా విఫలుడై చివరికి నరసింహృషావతారమున వధింపబడి భగవదైక్యమయినట్లు కథ సర్వజన విదితమే.

మనము గమనించవలసిన ముఖ్యాంశమేమనగా!

హిరణ్యకశిపుడు తపస్సునకు పోవునపుడే ఆతనిభార్య లీలావతి గర్భవతిగదా? పదివేల దివ్యసంవత్సరములు తపమాచరించి వరములపొంది

తిరిగివచ్చి ఒకనాడు తనకు వ్యతిరేకముగా హరిని స్తుతించినాడని ప్రహ్లాద కుమారుని ఓరీ! పంచాబ్ధ బాలకా! అనగా అయిదేండ్ల పిల్లవాడా! నాకే ధిక్కారమా! అని సంబోధించినాడుగదా? 12 సంవత్సరములు ఒక దివ్య సంవత్సరము, పదివేలనగా ఒకలక్ష ఇరవైవేల ఏండ్లగును. ఇంతకాలము ఆశిశువు గర్భములోనుండెనా? ఈ లెక్క సమస్యయెట్లు, అతడు తపస్సునకు పోవునప్పటికి ఆమె ఎన్ని నెలల గర్భవతి? వీటికి సమాధానమెట్లు. అతడే జ్యేష్ఠపుత్రుడు మిగిలిన ముగ్గురు, ఒక కూతురు ఎట్లు గలిగిరి? అందులకే విచిత్ర చరిత్రలు అన్నాడు భగవంతుడైన వేదవ్యాసులు.

ఆధ్యాత్మిక వివరణము :-

జీవకాల నిర్ణయము :- హంసగమనము. 4 సెకెండ్లకు ఒకసారి మన శ్వాసలోనికిపోయి బయటికివచ్చును. ఒక నిమిషమునకు 15 సార్లు నడుచుచున్నది. ఒక గంటకు 900 పర్యాయములు, ఒక దినమునకు 21600 హంసలు, 7 దినములకొక వారము, 2 వారాలు ఒక పక్షము, 2 పక్షములొక నెల, 12 నెలలు ఒక సంవత్సరము. ప్రభవాది వత్సరములు అక్షయకు 60, తిరిగి ప్రభవే వచ్చుట అందరికి తెలిసినదే.

జీవసీమలో 21600 హంసలు 1 దినము ఇక ఈశ్వరసీమలో 30 దినములొక నెల 12 నెలలకు 360 రోజులు 60 ఏండ్లకు 21600 రోజులగును. 21600 రోజులు ఈశ్వరసీమలో 1రోజు అగుచున్నది.

జీవుడు దేహతీత దైవధ్యానముననున్నచో ఈశ్వరసీమలో నున్నట్లగును. 60 సంవత్సరములు గడచిన 1రోజు అగును.

ఈ విధముగా గణితము వేతాము :-

జీవసీమ

ఈశ్వరసీమ

21600 హంసలు 24 గంటలు 1రోజు 21600 దినములు
60 సంవత్సరములు 1రోజు

1 నెలకు $60 \times 30 = 1,800$ సంవత్సరములు

1సం॥నకు $1800 \times 12 = 21,600$ సంవత్సరములు

5సం॥లకు $21600 \times 5 = 1,08,000$ సంవత్సరములు

6నెలలకు $1800 \times 6 = 10,800$ సంవత్సరములు

20రోజులకు $60 \times 20 = 1,200$ సంవత్సరములు

5సం॥6నె॥20రోజులు 1,20,000 సంవత్సరములు

జీవుని 10వేల దివ్య సం॥లకు ఈశ్వరసీమలో 1లక్ష 20వేల ఏండ్లు
5సం॥ 6నె॥ 20 రోజులకు 1లక్ష 20వేల వత్సరాలు అయినచో 3 నెలలు
10 రోజులు తీలావతి గర్భవతి యని లెక్కతేలినది గమనింతురుగాక.

ప్రహ్లాదము = ప్రకృష్టమైన ఆనందం బ్రహ్మానందము.

నర మృగత్వం = సరసింహము.

ఆపోస్థానమున ఈ నరసింహోపతారమున్నది. జ్ఞానేంద్రియము
జిహ్వేంద్రియము, నరత్వము. వాగింద్రియమగు కర్మేంద్రియము మృగత్వము.
ఈ రెండు ఆపోస్థానమున ఒకేచోట నున్నవి.

దేహాభిమాన రజోగుణ యుక్తజీవుడు - హిరణ్యకశిపుడు, హిరణ్యము
= బంగారు, కశిపు = కడుపు రజోగుణము. కడుపునిండా కలవాడని
హిరణ్య కశిప శబ్దమునకర్థము. హిరణ్యాక్షుడు, అక్షి = నేత్రము,
హిరణ్యాక్షుడు కండ్లనిండా రజోగుణము కలవాడని అర్థము.

దేహాభిమానియైన రజోగుణయుక్త జీవుడు, సద్గురూపదేశమును పొంది బ్రహ్మనిష్ఠుని ఆచరించగా పృథ్వీస్థాన యాత్ర ముగిసిన పిదప ఆపోస్థాన యాత్రలో పెదవులందుగల స్వాధిష్ఠాన చక్రస్థిత మనోరాజ్యమును అవిద్యను దాటి అజ్ఞాచక్ర ప్రభావమున అజ్ఞాపకశక్తిచే ఆకర్షితుండై బ్రహ్మానందమున జీవత్వమునశించి బ్రహ్మైక్యమును బొంది హిరణ్యకశిపుడు తరించుట యగుచున్నది. ఓష్ఠ స్థానమే, గడప...లోపలి...వెలుపలి మధ్యస్థానము, సూర్యాస్థమ సమయమనగా, పగలుగాదు రాత్రిగాదు, సంధి. బుద్ధియనెడి సూర్యుడు గ్రుంకుచుండగా, బుద్ధి లీనమగుచుండగా రాత్రిప్రవేశం. రాత్రి సుఖమితి రాత్రి, సుఖమునిచ్చునది రాత్రియని వ్యుత్పత్తి, ఆనందం లభించుట. ఇట్టి సంధిలోనే హిరణ్యకశిపుడు మరణించును. భూమ్యాకాశ ముల మధ్య 'పభబభమ' మూలవిచారరీతిగా పెదవులవద్ద పృథ్వీ 'కఖగఘఙ' ఆకాశబీజ స్థానం కంఠం కైవల్యము. వీటిమధ్య పశ్చిమ చక్రస్థిత ఈశ్వర స్థానము లేక శబలబ్రహ్మము "హ" పలుకుచోటు. ఈ స్థానమున ఈశ్వర త్వముకూడా దాటుచుండుటయే సంహరింపబడుతూ యుండుట, చివరికి పూర్ణస్థితిని పొందుట.

ప్రహ్లాదుడు, సంహ్లాదుడు, అనుహ్లాదుడు, హ్లాదుడు

హ్లాదుడు - బ్రహ్మవిదుడు, అనుహ్లాదుడు - బ్రహ్మవిద్వరుడు, సంహ్లాదుడు - బ్రహ్మవిద్వరీయుడు, ప్రహ్లాదుడు - బ్రహ్మ విద్వరిష్టుడు, సింహిక - ముక్తికాంత. రాహువుతల్లి - రాహువు - భౌతిక భోగేచ్ఛచేత బుద్ధిసూర్యుని మ్రింగువాడు. బ్రహ్మేచ్ఛచేత విడుచువాడు. ఇట్టివానికి తల్లి. భోగేచ్ఛ మలినసాత్విక ప్రకృతి ఆసురి అవిద్య బ్రహ్మేచ్ఛ శుద్ధసాత్విక ప్రకృతి దైవి యోగమాయ.

ఈ కథావస్తువును (పాజిటివ్ లో) ఆర్యదర్పణమున అంతరార్థమును సూక్ష్మదృష్టితో తెలియందగును!

జీవుడు దైవధ్యానమున ఈశ్వరసీమలో ఒక గంటకాలముండగల్గినచో రెండున్నర సంవత్సరము తపమాచరించినట్లగుచున్నది. అర్థగంట ఉన్నచో పదునైదుమాసములు, పావుగంటయున్నచో ఏడున్నరనెల, ఒక నిమిషమున్నచో పదునైదురోజులు, ఒక శెకండున్నచో 6 గంటలకాలము. గురు సన్నిధిలో శ్రవణము చేయునపుడు మన అంతఃకరణవృత్తి అన్యసంకల్పములు లేక బ్రహ్మబోధ శబ్దాకారమునే ధరించియుండును. ఇదిగూడ నిష్ఠయే శ్రవణనిష్ఠ. అందులకే శౌనకమునికి శ్రవణగురుడను నామధేయ మున్నది.

శ్లో॥ నిముషం నిముషార్థం వా యత్ర తిష్ఠంతి యోగినః ।

తత్రైవ సర్వశ్రేయాంసి తత్తీర్థం తత్తపోవనమ్ ॥ యోగశిఖోపనిషత్.

తా॥ నిముషముగాని, అర్థనిముషముగానీ, ఎక్కడైతే యోగీశ్వరులు నిష్ఠనాచరింతురో ఆ ప్రదేశమున సకలశ్రేయములు కల్గును. మరియు ఆ స్థలము పుణ్యతీర్థముగాను, తపోవనముగాను యుండును.

కం॥ లిప్తమాత్రంబవిద్యావిలిప్తమాత్ర

మైన ఘనులెన్నలేరు బ్రహ్మాదులనఁగ ।

క్షణము సర్వజగ ద్వీలక్షణమును బొందు

వాని సుతియింపఁదరమె యేవారికైన ॥

తా॥ ఒక నిముషము = లిప్తము, (నిమేషాలిప్తమాత్రో) అని (శృవి ప్రకాశము) అవిద్య స్ఫులింపకుండ బ్రహ్మనిష్ఠలో దేహతీత నిర్వికల్ప సమాధియందు ఒకనిముషమైన యున్నట్లైతే అటువంటి వారిని బ్రహ్మాది దేవతలుగూడ పొగడలేరు. ఇక క్షణముండు మహాత్ముని. క్షణమనగా రెండుఘడియలని యున్నది. అనగా 48 నిమిషాలు, రెప్పపాటుకుకూడా క్షణమందురుగానీ, ఇక్కడ క్షణము అనగా రెండు ఘడియలుండు మహాత్ముని స్తోత్రము చేయుట ఎవ్వరితరమగును? సీ॥రా॥సం॥

గురుసన్నిధిని శ్రవణముగానీ, అనుష్ఠానముగానీ, ఒక గంట కాలము చేసినట్లైనచో ఇంతటి తపోభాగ్యము మనకు తెలియకుండ లభించును.

మన ప్రతిహంస అనగా ప్రతిశ్వాస అమూల్యమైనదని తెలుసుకొన వలయును. “సోఽహం” భావనూత్రమునకు హంసోపాసన మనియు, అజపానామ గాయత్రీయనియు పెద్దలు చెప్పుదురు.

ఉదాహరణము :- ఒకరైతు తనపంట పొలములో మంచె వేసుకొని వడిశలయందు రాళ్ళుంచి పైరుమీద పిట్టలు ఎగిరిపోవుటకై వినరెడువాడు. ఒకరోజు ఇంటినుండి చేనుకు వచ్చుచుండ దారిలో ఒకకుండ అంచు తన కాలికి తట్టుకున్నది. కుండ భూమిలో పాతిపెట్టబడియున్నది. దానిని త్రవ్వితీసిచూడగా కుండనిండూ తెల్లని కణికరాళ్ళయుండెను. ఆతడు ఆ కుండను తన మంచెమీద నుంచుకొని ఆ రాళ్ళను వడిశెలకు ఉపయోగించెను. ఒకరోజు ఆ రైతుకుమారుడు 12 సంవత్సరాల బాలుడు తన తండ్రికి అన్నము తీసుకొని వస్తూయుండగా దారిలో రెండు తెల్లని రాళ్ళు అందముగా యున్నవి, ఆ బాలునికి దొరికినవి. ఆ బాలుడు ఆ రాళ్ళను తీసుకొనిపోయి ఒక అంగడిలో ఇచ్చి రెండు పిప్పరమెంట్లు ఇవ్వండి, ఈ రాళ్ళు ఎంత బాగున్నవో చూడుమని ఇచ్చుచుండ, ఆ అంగడిలో ఒక రత్నాలవ్యాపారి యుండి ఆబ్బాయీ! ఈ రాళ్ళు నీ కెక్కడివి. అవి తీసుకో మీ ఇంటికి పోదామని ఆ బాలుని వెంటబెట్టుకొని వారి ఇంటికిపోయి ఆ పిల్లవాని తల్లితో అమ్మా! ఈ రాళ్ళు కనికరాళ్ళ కావు, ఇవి రత్నములు, వెలలేనివి రెండు లక్షలరూపాయలు ఇస్తాను నాకివ్వండి అనుచుండగా తండ్రివచ్చి విషయము తెలుసుకొని ఈ రాళ్ళు నేను వడిశెలకు వేసినవే. ఒక కుండనిండా దొరికినవి, కుండరాళ్ళన్నీ నేను పోగొట్టుకొంటినే, విలువ తెలియక మూర్ఖుడనైతిని వాపోయెను.

ఈ కథావస్తువుద్వారా మానవుని ఆయుష్షు అమూల్యమైనది. ప్రతిశ్వాస ఒక రత్నము. వీటి విలువ తెలియక మానవుడు అజ్ఞానముచే ఆత్మారాముని పూజచేయుటకై దేవుడిచ్చిన హంసల శ్వాసముల అనాత్మారాముని ఆరాధనకే వినియోగించుకొని పిదప చింతించిన ఏమి ప్రయోజనమని తెలుసు కొంటిమి.

మనిషికి నిముషానికి 15 సార్లు శ్వాసనడుచును. మానవుని ఆయుష్షు 120 సంవత్సరాలు. కుక్కకు నిముషానికి 50 సార్లు శ్వాసనడుచును. ఆయుష్షు 14 సంవత్సరాలు. గుఱ్ఱమునకు నిముషానికి 35 సార్లు శ్వాసనడుచును. ఆయుష్షు 25 సంవత్సరాలు. ఏనుగునకు నిముషానికి 20 సార్లు శ్వాసనడుచును. ఆయుష్షు 100 సంవత్సరాలు. తాబేలుకు నిముషానికి 5 నుండి 10 వరకు శ్వాసనడుచును. ఆయుష్షు 250 నుండి 300 సంవత్సరాలు. పాముకు నిముషానికి 2 నుండి 3 వరకు శ్వాసనడుచును. ఆయుష్షు 500 నుండి 1000 సంవత్సరాలు.

ఈ ప్రకారముగా శ్వాస నడుచునని పెద్దలు తెలిపియున్నారు.

ఉషా - అనిరుద్ధుల పరిణయము

పురాణములందుగల కొన్నికథలు మన బుద్ధికి అందని దశలోనున్నవి. బాహ్యార్థములకు అన్వయముగావు. అంతరార్థమునకు సరిపడును.

ఫోటోతీయు కెమెరాలో చూచిన తల్లక్రిందులుగా బొమ్మలు కనుపించును. (నెగిటివ్) వాటిని ప్రింటుచేయగా ఉన్నదున్నట్లు యుండుట మన మెరుగుదుము. (పాజిటివ్) మన హృత్ఫలకమున ఆధ్యాత్మిక దృష్టికి సరిపోవును.

హిరణ్యకశిపుని కథ కృతయుగమునాటిది. హిరణ్యకశిపుని కుమారుడు ప్రహ్లాదుడు, ఇతని కుమారుడు వైరోచనుడు, ఈయన కుమారుడు బలిచక్రవర్తి, ఈతని తనయుడు బాణాసురుడు, ఇతని పుత్రి ఉషా. 18 లక్షల 28వేల సంవత్సరములు ఆయుఃప్రమాణముగల కృతయుగము పోయినది. 12 లక్షల 96 వేల సంవత్సర ప్రమాణముగల త్రేతాయుగము గడచినది. 8 లక్షల 64 వేల ఆయుఃప్రమాణముగల ద్వాపర యుగాంత సమయమున శ్రీకృష్ణావతార ఘట్టము. శ్రీకృష్ణుడు 120 ఏండ్లు జీవించి అవతారము చాలించినట్లున్నది. కృష్ణ నిర్యాణముతో కలియుగ ప్రవేశము. ఈ కృష్ణునికుమారుడు మన్మథుడు, మన్మథునికొడుకు ప్రద్యుమ్నుడు, ఈతని తనయుడు అనిరుద్ధుడు. ఈ అనిరుద్ధునకు ఉషా కన్యకకు పరిణయమైనది. బాహ్యమున అన్వయముగాదు.

అంతరార్థము ఆధ్యాత్మికముగా వివరింతము.

చతుర్విధ వ్యూహముల బేధించుకొని జీవుడు కైవల్యము చేరవలయు నని భాగవతమునందు ఉన్నది.

1. వాసుదేవ వ్యూహము

మహాకారణము

2. సంకర్షణ వ్యూహము	కారణము
3. ప్రజ్యుమ్న వ్యూహము	సూక్ష్మము
4. అనిరుద్ధ వ్యూహము	స్థూలము.

స్థూలదేహాభిమానియైన జీవుడే అనిరుద్ధుడు. ఈతడు బ్రహ్మనిష్ఠ యందు ఒక్కొక్క వ్యూహమును బేధించుకుంటూ కైవల్యపథము చేరవలయును.

స్థూల శరీరమును దాటినచో సూక్ష్మమగు ప్రజ్యుమ్న వ్యూహమున నున్నట్లు సూక్ష్మశరీరమును దాటినచో కారణమును సంకర్షణ వ్యూహము నందుండును. కారణమును దాటినచో మూడు తనువుల మూడవస్థలదాటి తురీయావస్థయగు వాసుదేవ వ్యూహమున నున్నట్లు అది పవిత్రమైన తురీయము. 4వ వ్యాపృతి.

సూర్యోదయాత్పార్వము తూర్పుదిక్కున అరుణరేఖలు కనుపించును గదా? ఆ సమయమునకు ఉషఃకాలమని పేరు.

శుద్ధమైన నాలువతెఱపున లోలతా రహితముల్గాగ, అని కృష్ణ పరమాత్ముని బ్రహ్మనిష్ఠను ధర్మరాజు వర్ణించిన సందర్భమున నున్నది. అట్టి వాసుదేవ వ్యూహస్థిత మహాకారణవస్థయగు తురీయానందమె ముక్తి కాంతయగు ఉషాకన్య పరిణయమై, ఇద్దరు ఒకటై తురీయాతీతస్థిత కైవల్యమును అద్వైతస్థితిని పొందుటే చతుర్విధ వ్యూహబేధనము.

కలియుగ ప్రారంభమునగల అనిరుద్ధునికి, కృతయుగమునం దుద్భవించిన ఉషా కన్యకకు వివాహమును చేసియున్నారు.

చావుగలుగునపుడు సకలదేహమునుండి

మానసేంద్రియములు ప్రాణచయము ।

బయటికేగుచుండ బహుబాధలొదవురా

స్వామి నీతిగీత శాంతిదూత ॥